

hungarológiai hírlevél

Bulletin of Hungarian Studies
Bulletin d'Études Hongroises
Bulletin der Hungarologie

Tartalom

Dokumentumok

Dr.Lajos Tamás: A hungarológia, a magyar kulturális jelenlét feladatai az európai integrációs folyamatok fényében.....	3
Emlékeztető a Hungarológiai Tanács 1989.december 5-iki üléséről.....	10
Emlékeztető a FIPLV 1991-es kongresszusának szervezőbizottsági üléséről.....	16

Beszámolók

Összefoglaló az 1988/89-es tanév lektori jelentései alapján.....	20
--	----

Tájékoztatók

A TS-4 Magyarságkutatás program által támogatott pályázatok jegyzéke 1989-1991.....	25
A Nyitrai Pedagógiai Kar 30.évfordulója.....	32
Teaching of Hungarian to foreigners by speaking computer.....	33
Magyar nyelvoktatás külföldi egyetemeken (Repertórium).....	38
Iskolák, magyaroktatás a szórványmagyarságban (Repertórium).....	41
A Hungarológus Oktatók Nemzetközi Társaságának névsora (1990.március).....	46
Egyetemi, főiskolai magyar oktatóhelyek 1989/1990.....	59
Folyóirat és hírlapelőfizetés az 1989/90-es tanévre.....	70

Megjelenik negyedévenként

1989. 3-4. szám

HUNGAROLÓGIAI HÍRLEVÉL
a Hungarológiai Tanács, a Nemzetközi Hungarológiai Központ és a Hun-
garológus Oktatók Nemzetközi Társaságának
tájékoztatója

Megjelenik negyedévenként

Szerkesztőbizottság:

Köpeczi Béla

Gyay Béla

Kissné Papp Margit

B.Nádor Orsolya

főszerkesztő

felelős szerkesztő

HU ISSN 0865-0268

Felelős kiadó: a Nemzetközi Hungarológiai Központ igazgatója

Készült: 400 példányban

POLICOOP Nyomda

Dokumentumok

A hungarológia, a magyar kulturális jelenlét feladatai az európai integ-

rációs folyamatok fényében

(Előterjesztés a Hungarológiai Tanács 1989. december 5-i ülésére)

I. Bevezetés

A Hungarológiai Tanács az előterjesztő javaslatára felvette napi-rendjére a hungarológia feladatainak európai integrációból adódó változását taglaló anyag megvitatását. A munkaterv kialakítása és az előterjesztés előkészítése között számos jelentős változás játszódott le határainkon belül és kívül, amelyek új megvilágításba helyezték az előterjesztés tárgyát, ugyanakkor (mint pl. a KÜM átszervezése) befolyásolták az előterjesztő lehetőségeit az anyag kidolgozásában. A Tanács több tagja felajánlotta segítségét. Tekintettel azonban arra, hogy az előterjesztő a peremfeltételek rohamos változása miatt sem tűzhetette ki célul egy egész koncepció és feladatterv összeállítását, a Tanács együttműködést felajánló tagjai aktivitására az előzetes tervezetnek tekintett anyag tárgyalásánál látszott célszerűnek építeni. Az előterjesztés vitaindítónak és - remélhetően - egy rendszeres elemzőmunka kezdetének is tekinthető egy, az ország jövője szempontjából alapvető fontosságú területen, az európai integrációs folyamatokhoz való kapcsolódásunk szellemi megalapozása területén.

2. Az európai integrációs folyamatok néhány jellemzője

A társadalmak fejlődésében egyre nagyobb szerepet játszanak a kooperációs, integrációs folyamatok, amelyek legjelentősebb példája az Európai Közösség (EK) piacának 1992-re tervezett egységesítése, amely megteremti a feltételét annak, hogy Nyugat-Európa sokszínű és gazdag kulturális örökségét és humanista hagyományait megőrizve ismét a világgazdaság egyik versenyképes, meghatározó jelentőségű központjává

válják. Az integráció, az eredményes működés alapfeltételei közül a tőke, az áruk és a szolgáltatások szabad áramlása viszonylag rövid idő alatt megvalósítható. Ugyanakkor a munkaerő, a szaktudás áramlását akadályozó nyelvi és kulturális gátak megszüntetése, az európai identitástudat megteremtése hosszan tartó folyamat, amelyet - érthető okokból - főként a fiatalok körében, közülük is elsősorban a társadalmak fejlődésére a későbbiekben legnagyobb hatást gyakorló egyetemisták, főiskolások körében támogatnak nagy hatású programokkal (ERASMUS, COMETT, LINGVA, YOUTH FOR EUROPE, stb.). A felsőoktatás a hosszú távon ható integrációs folyamatok legfontosabb bázisává vált.

Az európai integrációs folyamatok - úgy tűnik - felértékelik a kultúra szerepét, jelentőségét. A kultúra az integrációs folyamatok egyik alapvető tényezőjévé - "közvetlen termelőerővé" vált. Egy régió sikeresége egyebek mellett kulturális értékeinek vonzerejétől is függeni fog, ugyanis e tényező jelentősen befolyásolja a legfontosabb termelési feltétel, a szakértelem régiók közötti mozgását. A kultúra felértékelődéséhez vezet a kohéziót elősegítő európai identitástudat kialakulására irányuló törekvés, amely ösztönzi a közös kulturális, történelmi gyökök felkutatását, bemutatását és tudatosítását. Az integrációs folyamatok paradox módon felerősítették a regionális kulturális értékek megőrzését és ápolását. Az uniformizálódás veszélye elleni fellépés, a nyelvek, a sokszínű kulturális örökség megőrzése mind EK, mind tagországi, mind pedig regionális szinten alapvetően fontos, deklarált cél. A kulturális értékek "mobilitásában" a más régiók kulturális értékeinek a megismerése (de nem átvétele), a saját értékek ápolása és megismerése a legfontosabb cél. (Az integrációs folyamatokat kísérő és alátámasztó kulturális folyamatok ugyanakkor hatásos fellépést is jelenthetnek az uniformizált, kommersz tömegkultúrával szemben.)

3. Hazánk és európai integrációs folyamatok

Hazánk fejlődésének egyetlen esélye kapcsolódásunk a világ fejlettebb részéhez. A hazánkban lejátszódó demokratizálódási folyamatok, a

mozgásterünk kibővülése és az EK tagországok integrációjának véletlen egybeesése egyedülálló kihívást és vissza nem térülő lehetőséget ad számunkra a fejlett európai országok közösségébe történő beilleszkedésünkre való felkészülés tekintetében.

Az európai integrációs folyamatokba való teljes körű és közvetlen bekapcsolódásunk előtt politikai, gazdasági akadályok állnak. Ebben a helyzetben azt a célt tűzhetjük ki magunk elé, hogy megtaláljuk azon területeket, ahol a kapcsolódás, az együttműködés lehetséges, és ahol a kooperáció hosszú távon ható, a régiók, a nemzetek versenyében döntő jelentőségű folyamatokat alapoz meg. E területek a hagyományosan nemzetközi egyetemi képzés, a kutatás és a kultúra. (E megfontolások állították a felsőoktatási, kutatás-finanszírozási reform javaslatok középpontjába a fejlett ipari országok prioritásaihoz, gyakorlatához való igazodást az akadémiai /egyetemi, alapkutatási/ szféra nemzetközivé váló rendszerébe való bekapcsolódás érdekében.) Részvételünk a kulturális értékek áramlásában mind rövid, mind hosszú távú céljaink szempontjából igen fontos. Hazánk kulturális értékeinek, az európai kulturális örökség létrehozásához való hozzájárulásunk bemutatása elősegíti a nemzetközi gazdasági kapcsolataink fejlesztését, külpolitikai törekvéseink elvi megalapozását. A fejlett Európától való közel fél évszázados elszigetelődésünk miatti, a nyugat-európai országokban meglehetősen széles körű sematikus, méltatlan megítélésünk megváltoztatása, a reális kép kialakítása a fejlett Európába történő sikeres integrálódásunk előfeltétele. (További előfeltétel természetesen más európai régiók kulturális örökségének, értékeinek, nyelveinek megismerése.)

4. Feltételek, prioritások

A kulturális jelenlétünk fejlesztésének hazai feltételrendszerével kapcsolatban az alábbiakat célszerű figyelembe venni:

a) A hazánkban lejátszódó kedvező társadalmi folyamatok nyomán rohamosan bővülnek kooperációs lehetőségeink, nő a hazánk iránti szimpátia és érdeklődés.

b) Hazánk kulturális kapcsolati intézményrendszere egy korábbi feltétel- és követelményrendszernek felel meg és így valószínűleg alkalmatlan és a tapasztalat szerint felkészületlen a gyorsan megnyíló és új típusú (pl. az Európai Kulturális Konvenciókhoz való csatlakozásunkból adódó) lehetőségek kiaknázására. A nemzetközi kulturális kapcsolatok állami monopóliuma szervezeti megosztottsággal, koordináltsággal és tájékozatlansággal párosul.

c) Hazánkban igen kezdeti állapotban vannak a fejlett országok kulturális életében, kapcsolataiban alapvető szerepet játszó közösségi, egyházi, civil kezdeményezések, alapítványok, és kialakulatlan ezeknek a kormányzati kultúrpolitikával való együttműködése.

d) A kulturális külkapcsolatok jelentős mértékben monopolizáltak, és a kultúrpolitikát meghatározó intézményekkel egyetemben elkülönültek ezek természetes közegétől, az egyetemektől, alkotóműhelyektől, közösségektől.

A kulturális értékek cseréjébe való bekapcsolódásunk, a hazánk iránt megnyilvánuló kivételes érdeklődésből adódó egyszeri alkalom megtartása jelentős, a teljes kultúrpolitikát, intézményrendszert, stb. átfogó reformot tenne szükségessé, amelynek nyilvánvaló iránya a fejlett európai országokban általánosan, időtállóan és sikeresen alkalmazott prioritások, működési módok és fejlődési tendenciák adaptálása - figyelembe véve saját tradícióinkat és valóságos korlátainkat. Ennek felvázolására az előterjesztés nem vállalkozhat, pusztán a kulturális jelenlétünkkel, a hungarológia feladataival kapcsolatos prioritásokat fogalmazza meg:

a) Hazánk külpolitikai törekvéseivel összhangban a kulturális tájékoztatásban is végre kell hajtani egy orientáció módosulást. E tevékenységnek alapvetően a fejlett európai országok közösségébe való bekapcsolódásunkat kell előterjesztenie, fönntartva ugyanakkor meglévő értékes kapcsolatainkat.

b) A hazánk iránt megnyilvánuló egyedülálló nagy érdeklődést viszonylag rövid idő alatt végrehajtott akciókkal kellene kihasználni, a meglévő szervezetekre és feltételrendszerre támaszkodva. Ezen akciók viszonylag nagy létszámú csoportokat célozzanak meg egységes koncepció alapján.

c) Úgy tűnik, hogy a hangsúlynak a magyar nyelv és irodalom viszonylag szűk körben ható terjesztéséről más, hatásában ígéretesebb területekre kellene áttevődnie, mint pl. a művészetek, a tudomány, a történelem, a néprajz területeire, a jelenlegi társadalmi, gazdasági folyamatok és azok kulturális, társadalmi hátterének bemutatására.

d) E tevékenység tartalmi és módszertani kérdéseiben a hungarológia a kompetens, ezért munkájának súlypontjában a kulturális jelenlét és tájékoztatás új feladatainak ellátását kell helyezni - e feladatra orientálva a kapcsolódó területeken működő, kormányzati forrásokból támogatott szervezeteket, kapacitásokat.

e) A kulturális jelenlétünk, a kulturális tájékoztatás a fejlett európai országok fiataljaira, ezek közül is elsősorban az egyetemi hallgatókra irányuljon. Gyakorlati okokból további kitüntetett "célcsoport" lehet a hazánkba látogató turisták.

f) A fiatalok, az egyetemi hallgatók körében végzett tájékoztató tevékenység tartalmi és célszerűségi okokból kapcsolódjék a felsőoktatás nemzetköziesedésében való részvételünkhöz, a nyelvtudás fejlesztésére irányuló akciókhoz, a kutatási együttműködésekhez.

g) A kormányzati és nemzetközi források mozgósítása mellett törekedni kell a hazai és külföldi egyéni, közösségi, egyházi, stb. civil kezdeményezések ösztönzésére, támogatására, az állam szponzorálási feladatainak erősítése mellett irányítási, igazgatási szerepének fokozatos megszüntetésére.

5. Javaslatok

a) Az EK piacának 1992-ben tervezett egységesítésére való felkészülésünk kormányzati cselekvési programja egészüljön ki a kulturális jelenlét, a kulturális kapcsolatok, együttműködések feladatait rögzítő pontokkal. Ennek kimunkálásában vegyen részt a Hungarológiai Tanács.

b) Információk gyűjtésével, elemzésével és közreadásával elő kell segíteni az európai előkészítőt, az együttműködést ösztönző kulturális prog-

ramokba, akciókba való bekapcsolódást, a különböző alapítványok, szervezetek /Európa Tanács, UNESCO, Európai Kulturális Alapítvány, stb.) által nyújtott támogatások; lehetőségek kihasználást. Egyebek mellett e feladat ellátása is indokolja egy egyetemközi Európa Intézet létrehozását.

c) Létre kell hozni a hungarológia külföldi megjelenésével, a hungarológiával foglalkozó szervezetek, intézmények és a hazai kultúra alapvető intézményei (egyetemek, művészeti műhelyek, kutatóhelyek, stb.) közötti közvetlen, szerves kapcsolatokat. Tájékoztatók, kiadványok, információhordozók, módszertani útmutatók közreadásával, célzott támogatásokkal elő kell segíteni, hogy ezen intézmények nemzetközi kapcsolatai (ösztöndíjasok fogadása, küldése, vendégprofesszorok, -kutatók cseréje, a diákcsere, kiadványok cseréje, külföldi fellépések, stb.) jobban szolgálják a kulturális jelenlétet, a kulturális értékek áramlását.

d) A fejlett európai országok egyetemistáira célszerű koncentrálni erőfeszítéseinket, akik legeredményesebben a felsőoktatási intézmények rohamosan bővülő oktatási, tudományos együttműködéseiben, hallgatócseréiben, stb. keresztül érhetők el. Szükségesnek látszik a felsőoktatás nemzetközivé válásának folyamatába való bekapcsolódásunkat koordináló Rektori Konferencia bevonása a munkába.

e) A meglévő kapacitások felhasználásával létre kell hozni egy olyan szervezetet (pl. Magyar Kulturális Tájékoztató Központ, vagy a Sweden House muntájára Magyar Ház elnevezéssel), amely a kulturális értékeinek külföldi (ill. turisták esetén hazai) megismertetésének tartalmi, módszertani kérdéseivel foglalkozik, színvonalas, rétegspecifikus tájékoztatókat, összeállításokat készít, koordinálja, tájékoztatással segíti az e területen folyó munkát.

f) Tudatosan kell törekedni arra, hogy a magyar nemzeti múlt és a jelen hiteles képét bemutató művek, a kulturális-művészi értékeinket reprezentáló alkotások folyamatosan jelen legyenek Európa mind nemzetközibbé váló kulturális piacán, valamint arra, hogy ezek megjelenésükben és forgalmazásukban versenyképesek is legyenek a piacon.

g) Célszerű a kulturális értékek áramlásában kihasználni a külföldön élő magyarok szervezeteit, fórumait. Megfelelő módszertani segítség mellett e szervezetek a jelenleginél sokkal nagyobb hatást tudnának kifejteni.

h) Felül kellene vizsgálni a turistáknak ajánlott programjainkat és hazánk iránti érdeklődést is kihasználva olyan új elemekkel kellene kiegészíteni a programajánlatot, amelyek európai mérce szerint is igényes, színvonalas tájékoztatást adnak kulturális örökségünkről, értékeinkről.

i) Elsősorban felsőoktatási intézményeink bázisán - a nyelvtanulási, nyelvoktatási törekvéseinkkel összekapcsolva - önköltséges alapon, esetleg állami, alapítványi, stb. támogatással a mainál sokkal több nemzetközi kulturális-művészeti tábort, diáktalálkozót, országismereti programot kellene szervezni.

Budapest, 1989. november

Dr.Lajos Tamás sk.

E m l é k e z t e t ő

A Hungarológiai Tanács 1989. december 5-iki
üléséről

Jelen voltak: Bekéné Nádor Orsolya, Borvendég Béla, Csáki Csaba, Cservenka Judit, Csóregyh László, Fogarasi Ágnes, Gerics Tamás, Giay Béla, Jankovics József, Juhász Gyula, Kissné Papp Margit, Köpeczi Béla, Lajos Tamás, Muray György, Orbán Vera, Pritz Pál, Pusztay János, Sípos István

Napirend:

1. A hungarológia, a magyar kulturális jelenlét feladatai az európai integrációs folyamatok fényében
Előadó: Lajos Tamás, a BME rektorhelyettese
2. A magyar kulturális intézetek 1990-es munkatervei
Előadó: Orbán Vera, a Nemzetközi Koordinációs és Dokumentációs Önálló Osztály vezetője /MM/
3. A hungarológia külföldi felsőfokú oktatásának rendszerváltozatai (kutatási beszámoló)
Előadó: B.Nádor Orsolya, a Nemzetközi Hungarológiai Központ igazgató-helyettese

Az első napirendi ponthoz fűzött bevezetőjében Lajos Tamás a következőket mondotta:

- Az elmúlt időszakban többféle program indult a felsőoktatás úgynevezett "nemzetköziesítése" érdekében. Az e munkák során szerzett információkat használta fel az előterjesztés elkészítéséhez, amelyet alapvetően a fejlesztés irányát kijelölő anyagnak szánt.
- Egyre inkább bebizonyosodik, hogy a magyar kultúra külföldi terjesztésében komplex szemléletre van szükség. A hungarológiai tevékenység hatékonyságát is növelné, ha integrálná a felsőoktatás rendszerébe. Ehhez jelentős segítséget nyújthat a Rectori Konferencia, amelynek Nemzetközi Csoportját az előterjesztő vezeti.

A napirendi ponthoz tízen szóltak hozzá. A hozzászólásokban a következők hangzottak el:

- Magyarország csatlakozott az Európa Tanács Kulturális Konvenciójához. Az együttműködés iránt különösen a felsőoktatás és a tömegtájékoztatás területén nagy az érdeklődés. E csatlakozásból a kormánzatnak is származnak tennivalói. Minél előbb meg kellene találni azt a fórumot, amely képes a kulturális együttműködésből adódó feladatok ellátására (Köpeczi Béla).

- A Hungarológiai Tanács - Lajos Tamás előterjesztése kapcsán - forduljon a külügyminiszterhez és a művelődési miniszterhez azzal a javaslattal, hogy egy kormánybizottság minél előbb tárgyalja meg a magyar kulturális jelenlét időszzerű feladatait. A Tanács emellett az előterjesztésben felvetett kérdésekkel részleteiben is foglalkozzon (Köpeczi Béla).
- Az előterjesztés a felsőoktatáson belüli nyelvtanulásra koncentrál, jól lehet ez a civil társadalom egészének problémája, s a Duna menti országok szorosabb együttműködésének is alapfeltétele (Pritz Pál).
- A tervezet irányultsága egybeesik a külpolitika szándékaival. A hatékony nemzetközi kulturális együttműködéshez szemléletváltásra is szükség van: idehaza még mindig sokan nem fogadják el azt a tényt, hogy a kultúra közvetlen termelőerővé vált (Gerics Tamás).
- A magyar kulturális jelenlét súlyos gondja a kulturális külkereskedelem ügye, hiszen nem közömbös, hogy mit kínálunk eladásra külföldön. Fontos lenne a Kultúra Külkereskedelmi Vállalat tevékenységének alapos felülvizsgálata (Gerics Tamás).
- A külföldre irányuló kulturális propaganda stratégiájára vonatkozó javaslatot kaptunk kézhez, amely azonban csak a legáltalánosabb feladatokat foglalja össze. E stratégia hierarchizált, az egyes szintek konkrét feladata rendszerének kidolgozását egy szakértői testületre kellene bízni. Az árnyaltabb stratégia kimunkálása elképzelhetetlen a magyarságkép kutatása nélkül (Gyay Béla).
- Az előterjesztéshez több ponton kínálkozik kiegészítő és kritikai jellegű észrevétel:
 - Európához való csatlakozásunk korszakos kérdés, ezért nem köthető egy konkrét időponthoz, pl. a világkiállításához.
 - A magyar nyelv és irodalom terjesztése több évszázados múltra tekint vissza. Ez minden kifelé irányuló kulturális propagandában kihasználható. Emellett persze más területekre (így például történelem, néprajz stb.) is építeni kell.
 - A kölcsönösség elve a kapcsolatokban egyre ritkábban érvényesül, itt is inkább a piaci szempontok előtérbe kerülésének lehetünk tanúi.
 - A hungarológia a hosszútávú folyamatos kapcsolatok megteremtésének eszköze, ebből származik az alkalmi együttműködést jelentő formákkal szembeni előnye (Gyay Béla).
- Az 1992-es határidőt nem kell fetisizálni, de mégis jó, hogy van, mert felráz. Ha nem csinálunk semmit, véglegesen lemaradunk (Pásztor Emil).
- Nyugaton a központi irányítás a konkrét akciók kereteit dolgozza ki, de a megvalósítást már az egyes intézmények (köztük az egyetemek) végzik. A munkamegosztásban ez a járható út (Pásztor Emil).
- Az előterjesztés nagy érdeme széles alapozása, vagyis az, hogy a hungarológiát a nemzetközi kulturális kapcsolatok részének tekinti (Csáki Csaba).

- A hungarológiai kapcsolatok építésében koordinált decentralizációra és a konkrét prioritások kijelölésére van szükség. A Hungarológiai Tanács e két területen játszhat szerepet (Csáki Csaba).
- A kulturális kapcsolatok bővítésénél elsősorban a Közép-Európa iránt megnyilvánuló érdeklődésre célszerű építeni; figyelembe kell venni azt a szempontot is, hogy mit jelent a magyar kulturális értékek propagálása a gazdaság szempontjából (Csáki Csaba).
- Az anyagi feltételek szűkössége nagy gond, de célirányos munkával a jelenlegi keretek is jobban kihasználhatók volnának (Csáki Csaba).
- A tájékoztatás szempontjából még mindig a Magyar Rádió a legjelentősebb, amely a magyar adások mellett 5 idegen nyelven is sugároz műsorokat. Az eddigi kormányok számára sohasem volt szempont az image-formálás, s ezzel nagy lehetőségek maradtak kihasználatlanul. Most pedig még annak a veszélye is fennáll, hogy a kulturális propaganda áldozatul esik a pártharcoknak (Cservenka Judit).
- Jó lenne elérni, hogy a világkiállítás kulturális propagandát is jelentsen, s ne egy "kiskereskedői butik" legyen, amit ott bemutatunk (Cservenka Judit).

Az első napirendi pont vitáját KÜPECZI BÉLA a következőkkel zárta:

1. Küldjük meg Lajos Tamás előterjesztését a külügyminiszternek és a művelődési miniszternek - azzal a korábban már említett javaslat-tal -, hogy kormánybizottság tárgyalja meg az európai magyar kulturális jelenlét feladatait. A kormány álláspontjáról kérjünk tájékoztatást.
2. Alakuljon szakértői bizottság a külföldre irányuló kulturális propaganda (ezen belül a hungarológia) részletes stratégiájának kidolgozására.

A második napirendi ponthoz fűzött bevezetőjében ORBÁN VERA a következőket mondta:

- A tervek kidolgozása nem volt egyszerű feladat, hiszen a korábbi magatartást (beleértve a preferált értékeket, az alkalmazott formákat, a kiépült kapcsolatrendszert) a politikai változások miatt, valószínűleg nem lehet változatlan formában fenntartani.
- A munkatervek jóváhagyása keretében a tárca körlevelet intéz a kulturális intézetekhez, amelyben arra kéri őket, hogy mint nemzeti intézmények, ne váljanak a pártharcok színterévé. Felszólítást kapnak arra is, hogy tárják szélesre kapuikat a korábban kiszorított értékek, témák előtt (például a magyar kisebbség védelme).

- Az intézmények tevékenységében továbbra is kiemelt helyet foglal el a hungarológia.
- Új és fontos feladat a kapcsolatteremtés az adott országban élő magyarokkal.

A napirendi ponthoz az alábbi 7 hozzászólás hangzott el:

- A kulturális intézetek tevékenysége jelenti az egyik olyan területet, ahol nagyon sok régi reflexet kell leküzdeni. A Tanácsnak a közeljövőben át kellene gondolnia ezeknek az országoként más-más specifikumokkal rendelkező intézményeknek a funkcióit (Juhász Gyula).
- Az Országos Széchényi Könyvtár értékelt a párizsi és római magyar intézetek könyvtárainak tevékenységét. Semmi sem indokolja, hogy ezekben az intézményekben hagyományos közművelődési könyvtárak működjenek. Az OSZK rövidesen koncepciót dolgoz ki az intézeti könyvtárak fejlesztésére, amelyet a Tanáccsal is szívesen véleményeztetne (Juhász Gyula).
- Az építészeti terület a munkatervekben nagyon szűk keresztmetszetű. Az Építésügyi Információs Központnak sok olyan video és egyéb anyaga van, amelyet az intézetek bemutathatnának. Még az sem kizárt, hogy a KÖHÉM anyagi támogatást nyújtson egy ilyen típusú építészeti ismeretterjesztéshez (Borvendég Béla).
- A moszkvai magyar intézet teremtsen kapcsolatot azokkal az oktatóhelyekkel, amelyek a kis finnugor népek nyelvét oktatják és ha magyar szakemberek utaznak ki, tegye lehetővé számukra e tanszékek, illetve a szóbanforgó népcsoportok felkeresését (Pusztay János).
- A tervezésnél ügyelni kell arra, hogy az események ne haladjanak túl bennünket. Reagáljunk gyorsan, de programjaink legyenek átgondoltak (Giay Béla).
- A hungarológia értelmezésénél a munkatervekben terminológiai zavar érezhető (Giay Béla).
- Továbbra is nagyon alacsony színvonalú a műszaki propaganda (Giay Béla).
- Az iskolaügynek nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani azokon a helyeken, ahol számottevő magyar kisebbség él (Giay Béla).
- A tárca hirdessen pályázatot a magyar intézetek igazgatói állásaira. Kreatív személyiségek kapjanak lehetőséget e feladatok ellátására. Az eddigi igazgatók többsége sem igazi kulturális szakember, sem igazi kulturális diplomata nem volt (Giay Béla).
- Az 1992-es európai integrációra gondolva, Brüsszelben is hozzunk létre magyar intézetet (Giay Béla).

- Az aktualitások a tervekben túlzott jelentőséget kaptak, gyakran kiszorítják az igazi értékeket (Gerics Tamás).
- Ugyanúgy, ahogy a kulturális élet egy-egy eseményét bemutatjuk a sajtónak, a kulturális intézetek munkaterveit is indokolt lenne sajtótájékoztatón megismertetni a közvéleménnyel (Gerics Tamás).
- A tervek sok esetben sematikusak, ami valószínűleg az intézetek funkciózavaraival is összefüggésben van. Nagyon indokolt tehát a Juhász Gyula által említett vita a feladatrendszeréről (Csáki Csaba).
- A pályázati rendszer bevezetése az intézeti munkatársak kiválogatásánál fontos dolog, azzal a kiegészítéssel, hogy a Hungarológiai Tanács kapjon szerepet a pályázatok elbírálásában (Csáki Csaba).
- A tudomány képviselője a tervekben nagy gondot okoz, pedig a jelenlegi változékony helyzetben éppen a tudomány adhat objektív és megbízható információkat (Köpeczi Béla).
- A korábbinál nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani az intézetek úgynevezett jelentéskészítő tevékenységének azzal, hogy ezek az anyagok jussanak el az érdekelt szakemberekhez (Köpeczi Béla).

A felvetett kérdésekre ORBÁN VERA a következő válaszokat adta:

- A kulturális intézetek igazgatói is felvetették a funkció-változás szükségességét. A tárcától ígéretet kaptak arra, hogy az igazgatói értekezletek valamelyikén foglalkozunk vele. A beszélgetés színtere a Hungarológiai Tanács is lehet.
- A tudomány képviselője a munkatervekben valóban szegényes, ami részben abból adódik, hogy a Magyar Tudományos Akadémiával nincsenek kiépült kapcsolatok.
- Az intézetektől bejövő jelentéseket a tárca szívesen továbbítja az érdekelt szakembereknek.

A napirendi pont vitáját KÖPECZI BÉLA a következőkkel zárta:

- A munkatervek egészüljenek ki tudományos - ezen belül műszaki tudományos - információkkal.
- A Hungarológiai Tanács jövő évi munkatervébe kerüljön bele, hogy áttekinthetjük a magyar kulturális intézetek és könyvtáraik feladatrendszerét.
- Ha a művelődési tárca hasznosnak tartja, a Tanács felvállalja a pályázatok véleményezését.
- A sajtótájékoztató olyan javaslat, amelyet a következő évtől meg kell valósítani. A tájékoztató azt is elősegíti, hogy a belső közvéleményben konszenzus alakuljon ki arról, mit várhatunk a kulturális intézetektől.

A harmadik napirendi pont keretében Bekéné Nádor Orsolya a következő tájékoztatást adta:

- Ma - tudomásunk szerint - 29 ország 96 egyetemén folyik rendszeres magyar nyelv- és hungarológiai oktatás, közel 4 000 hallgató és 260 oktató részvételével. Ez voltaképpen az ötödik magyar bölcsészképző intézménynek is tekinthető. A kérdőíves módszerrel végzett kutatás keretében az alábbi kérdésekre kerestek választ:
 - milyen személyi és tárgyi feltételek között folyik a magyar- oktatás;
 - vannak-e megfelelő szintű és minőségű tankönyveink, segéd- eszközeink;
 - tudjuk-e, hol és hogyan segíthetnénk a kinti oktatómunkát.
- Az eredetileg megcélzott teljes mintavétel helyett 53 oktatóhelyről érkeztek vissza a kérdőívek. A reprezentatív felmérés főbb tapasztalatai a következők voltak:
 - A hungarológia-oktatásban öt fő formai változat különíthető el: nemzetiségi főszak, főszak, mellékszak, kötelező, illetve fakul- tatív nyelvtanulás, nyelvi előkészítés. A megkülönböztetés alap- ja a képzés ideje, célja, formai rendszere, tantárgyi struktúrája.
 - Az 53 oktatóhelyen összesen 1946 fő tanul, a következő megoszlás- ban: NF: 475; M: 49; K/F: 835; E: 105. Közülük 498 magyar anya- nyelvű, a többiek idegen nyelvként tanulják nyelvünket, 106 ma- gyar és 60 idegen anyanyelvű tanár irányításával.
 - A nemzetiségi területek kivételével a szocialista országokban mű- ködő magyar tanszékekre elsősorban pályairányítással kerülnek a hallgatók, így sem az intellektuális, sem az értelmi motiváció nem meghatározó. A végzettek számára az oktatási rendszer általá- ban elhelyezkedési lehetőséget nyújt. A nyugat-európai, amerikai, ázsiai egyetemeken magyar tanulmányo- kat folytatók többsége nem tud vagy nem is akar elhelyezkedni magyar nyelvi ismereteivel, szaktudásával.
 - A ma használatos tankönyvek, segédkönyvek színvonala többnyire nem felel már meg a modern szakmai követelményeknek.
- A kutatásról készült zárótanulmány, amelynek 13 táblázata az egyes oktatóhelyekre és az öt formára vonatkozó adatokat is tartalmazza, önálló kiadvány formájában fog megjelenni.

Kmf.

Kissné Papp Margit sk.

E M L É K E Z T E T Ő

a FIPLV 1991-es KONGRESSZUSÁNAK SZERVEZŐBIZOTTSÁGI ÜLÉSÉRŐL

Az ülés helye: TIT Természettudományi Stúdió, Budapest

Ideje: 1989. december 13. 14 óra

Jelen vannak: Basel Péter /TIT/
Bekéné Nádor Orsolya /Nemzetközi Hungarológiai Központ/
Giay Béla /Nemzetközi Hungarológiai Központ/
Gárdus János /TIT - Miskolci Egyetem/
Hetesi István /JPTE/
Kiss János /Magyar Televízió/
Neményi Kázmér /JPTE/
Préda Tibor /TIT/
Pusztay János /ELTE-JPTE/
Rácz Lajosné /JPTE/
Szépe György /TIT-JPTE/

Kimentették magukat:

Barics Ernő /JPTE/
Boldizsár Gábor /MM/
Bóna Ernőné /TIT Baranya megye/
Egyed Kálmán /TIT Pécs/
Manherz Károly /MM-TIT/
Radnai Zsófia /TIT-JPTE/

Szépe György megnyitja az ülést, majd röviden ismerteti a FIPLV kongresszusok eddigi történetét. Az utolsó kongresszus tapasztalataiból okulva a következőt Magyarországon a nyelvek egyenlősége jegyében kell megszervezni. Ezt hangsúlyozza az a tény is, hogy a mostani konferenciának 9 hivatalos nyelve lesz.

Hangsúlyozza, hogy számos területen már előrehaladtak az előkészületek.

A kongresszus időpontja: 1991. augusztus 12-17; helyszíne PÉCS

- Minden délelőttre plenáris üléseket és témánkénti szekciókat, minden délutánra nyelvenkénti szekciókat terveztek.
- Esténként kulturális programokra kerül sor.
- A témák és országok kiegyensúlyozott képviselőit törekszünk.

A kongresszust megelőző és követő rendezvények:

- a) a világ repülőtársaságai nyelvészeinek konferenciája;
- b) Peace Corps konferencia;
- c) British Council szervezésében konferencia;
- d) Európában finn nyelvet tanító lektorok konferenciája;
- e) AILA konferencia az idegen nyelvek tanárainak képzéséről;
- f) LINGUAPAX IV /UNESCO által támogatott konferencia/;

- g) konferencia a 10 éven aluliak nyelvtanulásáról;
- h) magyar mint idegen nyelv konferencia.

Szépe György számba vette azokat a nemzetközi szervezeteket, amelyeket a kongresszus szekciómunkájába be lehetne vonni, és a szatelliták előkészítésére meg lehetne nyerni:

1. Hungarológus Oktatók Nemzetközi Társasága - őket kérjük fel a magyar mint idegen nyelv szekció munkájához (Giay Béla).
2. Finn-Magyar Baráti Társaság és a finn tanárok egyesülete - a finn szekció munkájára (Pusztay János).

Giay Béla szerint a hungarológus tanárok és a finn tanárok együtt léphetnének fel.

3. MAPRJAL - bár még nem tagja a FIPLV-nek, de jó az együttműködés.

Pusztay János kiegészítése: 1991-re nálunk az orosz nyelv szerepe csökken, a finnek mellé az észteket és más balti nyelveket is be lehetne vonni. A konferencia korábban megfogalmazott alapelve /a nyelvek egyenlősége/ így is hangsúlyt kaphatna. Ha pedig a Szovjetunióból jönnek nyelvészek, nyelvtanárok, akkor okvetlenül hívnunk kellene a finn-ugor "töredéknnyelveket" oktatókat. Ez lenne az első lehetőség a figyelem nemzetközi méretű felkeltésére.

Giay Béla szerint a nyelvek egyenlősége mellett fontos kimondanunk, hogy "depolitizált" kongresszust akarunk szervezni.

Hetesi István: Az orosz irodalomnak és kultúrának is megfelelő helyet kellene adni a kongresszuson - erre meg is van a lehetőség.

Basel Péter megjegyzi, hogy 1990-ben MAPRJAL konferencia lesz.

Szépe György: a nyugat-európai kimagasló russzistákat kell megnyerni a részvételre, lehetőséget kell teremteni egy tartalmas kerekasztal létrejöttére.

4. Dante Társaság - olasz szekció /Neményi Kázmér/

Pusztay János: az Alpok- Adria programot is be lehet kapcsolni.

Gárdus János megjegyzi, hogy az orosz visszaszorulása következtében érdekes módon az olasz iránt fokozódik hazánkban az érdeklődés.

Neményi Kázmér: A külföldi olasztanítás témájának gazdája a Nápolyi Egyetem, és az olasz kulturintézetek egyesülete is érdeklődik a kongresszus által kínált lehetőségek iránt.

Gárdus János: A latin nyelv szerepét is be lehetne venni a programba legalább egy alkalommal.

Giay Béla: Az általános érdeklődésre számottartó témákat nem biztos, hogy csak a plenáris ülésekre kell vinni. Interdiszciplináris szekciók is kellene.

5. Francia Tanárok Egyesülete, valamint az Alliance Française - francia szekció /Boldizsár Gábor/

Okvetlenül számolni kell a JPTE-n jelen levő frankofon programmal /a szekció munkájához meg kell nyerni Finnországból Jarmo Anttilát, az IFPF tiszteletbeli elnökét.

6. Német Tanárok Egyesülete valamint a Goethe Intézet - német szekció /Manherz Károly/

Szépe György: a szekció foglalkozhatna:

- a némettel mint világnyelvvel
- a némettel mint térségnyelvvel
- a némettel mint nemzetiségi nyelvvel.

7. A szerb-horvát szekció munkájához valószínűleg meg kell nyerni az eszéki és újvidéki testvéregyetemeket is /Barics Ernő/.

8. Az angol szekció lesz várhatóan a legnépesebb (50 %). Igyekezni kell majd kissé orientálni más nyelvekre is azokat, akik az angol mellett mást is megjelölnek.

9. Spanyol szekció - egyelőre kevés elképzelés van róla. Erre később vissza kell térni.

Ezek után Szépe György felsorolt néhány lehetséges szekciótémát az angol szekcióhoz:

1. Az angol és az amerikai zene a nyelvoktatásban;
2. Irek az angol irodalomban;
3. A multietnikus Amerika;
4. Az angol mint nemzetközi gazdasági nyelv.

EGYÉB JAVASLATOK /ülésekre, rendezvényekre/

- össze lehetne hívni a nyelvoktatási periodikák szerkesztőit;
- közgazdasági, művészeti, műszaki felsőoktatási intézményekben a nyelvoktatás helyzetéről - kerekasztal beszélgetés;

Gárdus János ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a szaknyelv is jó lenne, ha szerepet kapna.

Basel Péter megjegyzi, hogy az LSP konferencia a FIPLV kongresszus után lesz Izraelben.

- könyvkiállítás:

- a) a plenáris ülés helyszínén általános,
- b) a nyelvészeti szekciók helyén - az adott nyelvből.

Pusztay János: a könyveket kedvező feltételek mellett jó lenne megrendelhetővé tenni, a rendező ország pedig kapja meg ingyen a kiállított tárgyakat.

- számítógép és video a nyelvoktatásban

Szépe György: számítógépes és videós bemutatókat lehetne szervezni, bár ez nem könnyű feladat.

Szépe György vázolja a nyelvi szekciók vezetéséről kialakult elképzeléseket.

- egy nyelvi szekció vezetősége 3-4 magyar és egy külföldi személyből áll. A magyarok közül egy mindig pécsi legyen a helyismeret, az előzetes szervezési tapasztalatok miatt.

A megbeszélés a továbbiakban ötletbörzvé alakult át. Felvetődtek a következő ötletek:

- szponzorok keresése /Giay Béla kérdése/
pl. NEXT, CONTROLL...
- információs centrum szükségessége a konferencia idején
- a lehetséges helyszínek tekintetében a szervezők már konkrét lépéseket tettek: plenáris ülések a Sportcsarnokban, a szekcióülések a JPTE gyakorló gimnáziumban, az Orvosi Egyetemen, esetleg az Úttörőházban. Ezek mellett más megoldások is még szóba jöhetnek.
- közlekedés a különböző helyszínek között: kisebb buszok "iránytaxiként"
- médiarendszerek, nagy világcégek meghívása bemutatóra - esetleg fizethetnek is érte
- a következő ülésen meg kell tárgyalni a kiadványok, rezümék kérdését is
- a gazdasági kérdésekkel a következő alkalommal foglalkozunk a Baranya megyei TIT vezetőinek jelenlétében.

A következő ülés időpontja: 1990. január 17. 12 óra

Helye: Pécs.

A továbbiakban a szervezőbizottsági ülések meghívóit a pécsiek küldjék szét, Szépe György aláírásával.

Rácz Lajosné sk.
jegyzőkönyv-vezető

Szépe György sk.
a szervezőbizottság elnöke

Beszámolók

ÖSSZEFOGLALÓ

az 1988/1989-es tanév lektori jelentései alapján

I. Az 1988/89-es tanévben 49 magyarországi vendégoktató tanított a különböző egyetemeken. Jelentéseik elsősorban a szakmai munkára összpontosítottak: felhívták a figyelmet a Magyarország iránt megnövekedett érdeklődésre és ennek következményeire, beszámoltak a magyar napok és hetek rendezvényeiről; hangsúlyozták a helyi tananyagkészítés és jegyzetírás fontosságát; lehetőséget kértek a hallgatók számára a debreceni nyári egyetemen való részvételre, valamint az egyetemi részképzésre. Több helyütt lehetővé vált a lektorátusi munka továbbfejlesztése, így Krakkóban magyar tanszék nyílik, Belgrádban a tervek szerint a finnugor szaklektorral együtt hoznak létre tanszéket, Helsinkiben főszak lesz a magyar, a vidéki francia egyetemeken pedig a párizsi "licence"-hez igazítják az oktatást. Egyelőre bizonytalan a lisszaboni és a New Jersey-i magyaroktatás jövője.

Az életkörülményekre vonatkozóan csak azokban a lektori jelentésekben van utalás, ahol anyagi vagy elhelyezési problémák vannak. Ezek a gondok vagy az illető ország politikai helyzetében végbement változásokból, vagy a lakáskörülmények elégtelenségéből vagy a lakbérkiegészítés pontatlan érkezéséből adódnak. A munkakörülmények negatív jellemzői több helyen az önálló helyiség /legalább asztal, szék, könyvszekrény/ hiánya és az alacsony technikai színvonal.

Az alábbiakban először a szakmai eseményeket, javaslatokat soroljuk fel, majd a munkakörülményekre, továbbá az életkörülményekre vonatkozó legfontosabb utalásokat foglaljuk össze. Helyi tapasztalatok hiányában csak a jelentésekben megfogalmazottakra, a vendégoktatók személyes véleményére hagyatkoztunk, az értékeléstől egyelőre el kell tekintenünk. A vendégoktatók egy része a többszöri figyelmeztetés és kérés ellenére nem készített beszámolót. A múlt tanévről az alábbi oktatóhelyekről küldtek jelentést:

Alcalá de Henares
Aix-en-Provence /uráli nyelvészet/
Belgrádi Magyar Lektorátus
Berlin - Humboldt Egyetem
Berlin - Humboldt Egyetem
Bloomington - Magyar Tanszék
Bordeaux-i Egyetem
Brno - Egyetem

Biszkú Judit
Angel Éva
Nagy József
Tarnói László
Majorosné Csonka Csilla
Szabados Márta
Korompay Klára
B.Nádor Orsolya

Hanoi Idegennyelvi Egyetem
Helsinki Egyetem
Krakkói Jagello Egyetem
Lille-i lektori oktatóhely
Lisszaboni Klasszikus Egyetem
Ljubljana-i Edward Kardelj Tudomány-
egyetem Magyar Lektorátusa
Lyoni Jean Moulin Egyetem
Maribori Egyetem Pedagógiai Kar
Moszkvai Állami Lomonoszov Egyetem
New Brunswick
Nyitra - Pedagógiai Kar
Sorbonne Nouvelle Paris III.
Párizsi INALCO
Pekingi Idegen Nyelvek Egyeteme
Pozsonyi Komenský Egyetem
Sumeni Pedagógiai Főiskola-Bulgária
Szófiai Kliment Ochridski Egyetem
Magyar Tanszék
Szófiai Kliment Ochridski Egyetem
Magyar Lektorátusa
Turkui Egyetem
Zágrábi Egyetem

Szabóné Nyíri Zsuzsanna
Dr.Szathmári István
Dósa Márta
Máté Györgyi
Dr.Rózsa Zoltán
Lukács István
Dr.Kálmán Péter
Dr.Molnár Zoltán
Dr.Gremsperger László
Dr.Bárdos Jenő
Vörös Ottó
Magyar Miklós
Zirkuli Péter
Józsa Sándor
Dr.Mokány Sándor
Dr.Bazsó Zoltán
Szűcs József
Dr.Jakócs Dániel
Kovács Magdolna
Nagy Beáta

II.A/ SZAKMAI ESEMÉNYEK, JAVASLATOK

Alcalá de Henares

- 1 hallgató középfokú nyelvvizsgát tett; részvétel a Magyar Napok rendezvényso-
rozatán;

Belgrád

- nemcsak fakultatív, hanem 2.nyelvként is választható a magyar --- esély a tanszéki szervezeti forma megvalósít-
ására;

Berlin

- nőtt a hungarológia presztízse, dokto-
randus szemináriumot indítottak,
fordító- és tolmácsolás Lipcsében
/1 hónap/, megjelent a "Berliner
Beiträge zur Hungarologie" 3.kötete,
folyamatosan készülnek a helyi jegyzé-
tek;

Brno

- lehetővé kellene tenni a 8 hallgató
magyarországi rész képzését;

Helsinki

- ünnepség a 60 éves "Unkarilainen laitos"
tiszteletére; megalakult a Hungarológiai
Bizottság;

- főszak lesz a magyar;
- Krakko - magyartanítás a Pálos kolostorban is, több helyet kérnek a nyári egyetemre;
- Lille - felkészülés a "licenciátusra"; lehetőség mutatkozik egy kisebb tanszék megalapítására;
- Ljubljana - élénk érdeklődés a kétnyelvű és a szlovén anyanyelvű hallgatók között /6 csoport indult/;
- Lyon - a magyaroktatás helyi továbbfejlesztésével igazodnak a párizsi magyar licence-hez 1989/90-től vendégtanár fog tanítani a Lyon II. egyetemen;
- Maribor - lektori tanácskozást szerveztek a Jugoszláviában tanító magyar lektoroknak;
- New Jersey - igény lenne a folyamatos magyaroktatásra; univerzális felkészültségű, kultúrdiplomáciai adottságú szakemberekre van szükség; CÉL: a magyarnak mint mellékszoknak az elfogadása;
- Nyitra - meg kellene hívni a diákokat a magyarországi OTDK-ra, rendszeres nyelvjárási gyűjtőmunkát végeznek;
- Párizs - tudományos konferencia a PMI fennállásának 60.évfordulója alkalmából, megkezdődött a Bibliothéque Nationale magyar anyagának a feltárása, szükség lenne a hungarológiai központok közötti tapasztalatcserére;
- Peking - folyamatosan készülnek a helyi jegyzetek;
- Szófia - emelkedett a magyar tanszék szakmai színvonala, jubileumi ülés a magyar tanszék fennállásának 5.évfordulóján; Sipos István és Nagyszentpéteri Géza munkájának elismerését szorgalmazzák;
- Turku - előadások a Finn-Magyar Baráti Társaságban, segítségadás a finn iskolában rendezett magyar héthez /1988 őszen/;
- Zágráb - intenzív nyelvtanfolyamot szerveztek a Lámpágyárban, részvétel az Ady Endre Magyar Kultúrkör programjának megszervezésében,

javasolja a lektor, hogy hozzanak létre a kétnyelvű tankönyvkiadást vizsgáló munkacsoportot.

B/ MUNKAKÖRÜLMÉNYEK, OKTATÁSI FELTÉTELEK

- Belgrád - egyelőre nincs önálló helyiség, szegényes a felszereltség;
- Brno - nincs önálló asztal, hely a könyveknek /maga a kabinet is kis helyen szorul össze/; gyenge a technikai felszereltség;
- Hanoi - romos tanterem, villany, ablak nincs, a tankönyvek már erősen elhasználódtak;
- Krakkó - a foglalkozásokat a lektor lakásán tartják, az 500 kötetes lektori könyvtár 3 helyen van, gyenge a technikai felszereltség; nincs önálló helyiség;
- Lille - javult a tanteremhelyzet;
- Ljubljana - tanteremhiány, gyenge felszereltség, a tanzéki könyvtár gazdag, de rendezetlen, kevés folyóiratot kaptak;
- Maribor - kiemeli a követség, a MVSZ és a szlovén hivatalok segítőkészségét;
- Moszkva - szerény tárgyi feltételek /nincs saját asztala sem/;
- Peking - év közben bizonytalan lett a helyzete — anyagi okokból belső erővel kívánták megoldani a magyaroktatást /később a helyzet rendeződött/;

C/ ELHELYEZÉS, ÉLETKÖRÜLMÉNYEK

- Belgrád - lakás helyett diákszállóban helyezték el;
- Brno - lakás helyett kollégiumi elhelyezés /júliusban megoldódott/;
- Hanoi - rosszabb helyzetben van, mint a többi kint dolgozó magyar;
"a MM a Budapesten kapott dongból valamilyen formában próbálja biztosítani a normális élethez szükséges anyagiakat";

- Krakkó
- a fizetés többszöri emelés ellenére sem tudja követni az inflációt --- valutában is szükség lenne kiegészítésre; lakáscserére akarták kényszeríteni /ellenindok: az órákat a lakásán tartja/;
- Nyitra
- csak 1-1 évre szóló tartózkodási engedélyt kapott, esetenkénti hivatali zaklatásban van része;
- Párizs
- az induláskor kapott előleg nem fedezi az előre fizetendő 3 havi lakbér összegét (5.000.-F/hó) --- a vendégtanár megalázó baráti kölcsönökre kényszerül, a kiegészítés késve érkezik;
- Peking
- a politikai helyzet változása miatt felbomlott májusban a rend, a lektornak be kellett költöznie a nagykövetségre; 2 szobás szerény berendezésű lakást kapott /konyha nincs/; a berendezésben a követség segítette;
- Sumen
- a bolgárok szerint késve érkezett, ezért csak a fizetése egy részét kapta meg /érkezés: október 12. a kapott értesítés szerint tanévkezdés időpontja október 15. -- valójában október 17./; a lektor szerint a helyére pályázó sumeni kolléga miatt vált lehetetlenné a helyzete /az illető a minisztériumnak adott tájékoztatása ellenére nem volt soha magyar nyelvoktató/.

Tájékoztatók

A TS-4 Magyarságkutatás program által támogatott pályázatok

jegyzéke 1989-1991

I. alprogram: A nemzeti-nemzetiségi kérdés és a nemzettudat problémáinak kutatása

Vezetője: PACH ZSIGMOND PÁL

1. Dualizmuskori nemzetfelfogás (a kutatás folytatása)

Témavezető: KISS ENDRE

Kutatóhely: ELTE BTK

2. Nemzetiségi iskolapolitika (1867)

Témavezető: POLÁNYI IMRE

Kutatóhely: Janus Pannonius Tudományegyetem

3. Külföld a magyarságról és Magyarországról

Témavezető: POLÁNYI IMRE

Kutatóhely: Janus Pannonius Tudományegyetem

4. Az eredetkérdés és a társadalmi tudat

Témavezető: RÓNA TAS ANDRÁS

Kutatóhely: JATE

5. Nemzetfelfogás történeti alakulása és tükröződése a magyarországi publicisztikában, sajtóban, irodalomban

Témavezető: TILKOVSKY LÓRÁNT

Kutatóhely: MTA Történettudományi Intézet

Összeg: maradvány az előző periódusból

6. Marxizmus és a nemzeti kérdés (Elmélettörténeti kutatások)

Témavezető: PACH ZSIGMOND PÁL

Kutatóhely: MTA Történettudományi Intézet

Összeg: maradvány

7. I. Tóth Zoltán Magyar Történeti Bibliográfia 1867-1945 rendezése

Témavezetők: TILKOVSKY LÓRÁNT, PACH ZSIGMOND PÁL

Kutatóhely: Történettudományi Intézet

Összeg: még nincs meghatározva

8. Magyarországi agrártörténeti értelmező szótár

Témavezetők: TILKOVSKY LÓRÁNT, PACH ZSIGMOND PÁL

Kutatóhely: MTA Történettudományi Intézet

Összeg: még nincs meghatározva

9. Helyünk Európában 1849-1900
Témavezetők: RING ÉVA, GYIMESI SÁNDOR
Kutatóhely: Közép-és Kelet-Európai Akadémiai Kutatási Központ
10. A nemzet fogalma és a nyelvkérdés a XVIII.századvég XIX. század-
eleji politikai küzdelemben
Témavezetők: RING ÉVA, GYIMESI SÁNDOR
Kutatóhely: Közép-és Kelet-Európai Akadémiai Kutatási Központ
11. Magyarpárú kétnyelvű viszonyok vizsgálata
Témavezető: GYŐRI NAGY SÁNDOR
Kutatóhely: MTA Nyelvtudományi Intézet
12. Az európai nagyhatalmak magyarságképe az 1860-as 1870-es években
Témavezető: DIÓSZEGI ISTVÁN
Kutatóhelye: ELTE
13. A magyar liberálisok Európa-konceptiója a XIX. század első felében
Témavezető: VELIKY JÁNOS
Kutatóhely: KLTE
14. A kisebbségek nemzetközi jogi védelme
Témavezetők: BAKA ANDRÁS, HERCZEG GÉZA
Kutatóhely: MTA Állam- és Jogtudományi Intézet
15. A magyar nemzeti tudat változásainak befolyása irodalmunkra és
irodalomszemléletünkre a 19. sz. elejétől a kiegyezésig
Témavezető: CSETRI LAJOS
Kutatóhely: JATE
16. A magyar nemzeti műveltség és a népi kultúra képének alakulása
a 19-20. században
Témavezető: HOFER TAMÁS
Kutatóhely: MTA Néprajzi Kutató Csoport
17. A magyar külpolitika külföldi megítélése 1920-1947
Témavezető: ROMSICS IGNÁC
Kutatóhely: Magyarságkutató Intézet

II. alprogram: A külföldön élő magyarság történetének és jelenkorának komplex és folyamatos vizsgálata és a velük kapcsolatos források feltárása

Vezetője: JUHÁSZ GYULA

1. Beregi monográfia

Témavezető: LATOR LÁSZLÓ

A pénz a programiroda kezelésében van

2. Amerikai-magyar szótár

Témavezető: KONTRA MIKLÓS

Kutatóhely: MTA Nyelvtudományi Intézet

3. Határontúli magyar helynevek összegyűjtése

Témavezető: HAJDÚ MIHÁLY

Kutatóhely: ELTE BTK

4. Magyarok Latin-Amerikában

Témavezető: ANDERLE ÁDÁM

Kutatóhely: JATE

5. A határontúl élő magyarság vallásos életének kutatása és a magyarságtudat

Témavezető: MOLNÁR AMBRUS

Kutatóhely: Magyarországi Református Egyház Theológiai Doktorainak Kollégiuma

6. A csehszlovákiai kisebbség (1918)

Témavezető: POLÁNYI IMRE

Kutatóhely: Janus Pannonius Tudományegyetem

7. A jugoszláviai és romániai magyarság a két világháború között

Témavezető: SAJTI ENIKŐ

Kutatóhely: JATE

8. Magyarok Portugáliában és Spanyolországban 1945 után

Témavezető: SAJTI ENIKŐ

Kutatóhely: JATE

9. A kárpátaljai magyarság népzenejének és néptánc-hagyományainak feltárása

Témavezető: FELFÖLDI LÁSZLÓ

Kutatóhely: MTA Zenetudományi Intézet

10. Három jugoszláviai magyar falu néprajzi kutatása
Témavezető: NIEDERMÜLLER PÉTER
Kutatóhely: Janus Pannonius Tudományegyetem
11. A magyar nemzeti önazonosság megőrzésének lehetőségei és esélyei Kárpát-alján
Kutató: TÓTH ISTVÁN
12. A Magyar Emigráció Irodalmi Lexikona
Témavezető: NAGY CSABA
Kutatóhely: Petőfi Irodalmi Múzeum
13. Határainkon túl élő magyarság komplex vizsgálata
Témavezető: IDEI MIKLÓS
Kutatóhely: Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola
14. A romániai magyarság története 1918-1945
Témavezető: CSATÁRI DÁNIEL
15. Kulturális egyesületek munkássága a magyar nemzeti kisebbség nemzeti identitása érdekében
Témavezető: NOBEL IVÁN
Kutatóhely: Országos Pedagógiai Intézet
16. A magyarságismeret és magyarságtudat alakulásának tényezői a szomszédos országokban élő magyar kisebbség iskolás fiatalsága körében
Témavezető: NOBEL IVÁN
Kutatóhely: Országos Pedagógiai Intézet
17. Romániai magyar sajtórepertórium
Témavezető:
Kutatóhely:
(Szervezés alatt).
18. Losonc XX. századi művelődéstörténete
Témavezető: KISS GY. CSABA
Kutatóhely: Magyarságkutató Intézet

III. alprogram: A szomszédos országokban élő és a szórványmagyarsággal kapcsolatos források feltárása, rendezése, adatbank létrehozása

Vezetője: DIPPOLD PÉTER

1. Moldvai csángó okmánytár II.

Témavezető: BENDA KÁLMÁN

Kutatóhely: Országos Levéltár

2. Erdélyi középkori oklevelek repertórium

Témavezető: BORSA IVÁN

Kutatóhely: Országos Levéltár

3. A szomszédos országokban élő magyarság válogatott bibliográfiája

Témavezető: DIPPOLD PÉTER

Kutatóhely: Magyarságkutató Intézet

4. Ligeti Lajos szakkönyvtára - hungarika anyagának számítógépes feldolgozása

Témavezető: MÁDER BÉLA

Kutatóhely: JATE

5. Az amerikai magyarság könyvkiadásának bibliográfiája és a könyvkiadás története

Témavezető: KOVÁCS ILONA

Kutatóhely: Országos Széchényi Könyvtár

6. Hungarika információ és Hungarika regisztráció

Témavezető: KOVÁCS ILONA

Kutatóhely: Országos Széchényi Könyvtár

7. Országos mikrofilm kataszter kiépítése, feltárása, feldolgozása

Témavezető: NAGY ZOLTÁN

Kutatóhely: Országos Széchényi Könyvtár

8. Történeti Interjúk Videotára

Témavezető: HANÁK GÁBOR

Kutatóhely: Magyarságkutató Intézet

IV. alprogram: A hungarológiai ismeretek közvetítését, oktatását segítő kutatások

Vezetője: KÖPECZI BÉLA

1. A hungarológiai ismeretek terjesztésében érintett országok oktatási rendszerének, kulturális hagyományainak, nemzetiségi jellemzőinek, a hungarológia jelenlegi gyakorlatának vizsgálata alapján a hungarológia országokra lebontott fejlesztési programjának kidolgozása

Témavezető: MANHERZ KÁROLY
Kutatóhely: ELTE

2. Magyarságkép az európai országok iskolai tankönyveiben

Témavezető: SZABOLCS OTTÓ
Kutatóhely: ELTE

- V. alprogram: A szomszédos országokban élő magyarság és a magyar külpolitika problematikájának kutatása, különös tekintettel a romániai menekültekkel kapcsolatos társadalmi kérdések vizsgálatára

1. A szomszédos szocialista országokban élő magyarság és a magyar politika viszonya

Témavezető: FÜLÖP MIHÁLY
Kutatóhely: Magyarságkutató Intézet

2. Romániából áttelepültek társadalmi helyzetének vizsgálata

Témavezető: HANKISS ELEMÉR
Kutatóhely: MTA Szociológiai Kutató Intézet

3. Az erdélyi menekültekkel kapcsolatos társadalmi kérdések vizsgálata

Témavezető: BALOGH JÚLIA
Kutatóhely: Magyarságkutató Intézet

További kutatások:

1. Forrásfeltárások a határon túli magyarság 1940-es évekbeli népi kultúrájához

Témavezető: FORRAI IBOLYA
Kutatóhely: Néprajzi Múzeum

2. Koppány menti tájszótár

Témavezető: SZABÓ JÓZSEF
Kutatóhely: JATE

3. A magyarságismeret és magyar identitás alakulása és tényezői
Kárpátalján
Témavezető: SZABOLCS OTTÓ
Kutatóhely: ELTE BTK
4. A magyar mint idegen nyelv külföldi egyetemi oktatásának rendszer-
változatai
Témavezető: GIAY BÉLA
Kutatóhely: Nemzetközi Hungarológiai Központ
5. Nemzeteszme, magyarságtudat a konzervatív politikai gondolkodás-
ban
Témavezető: JUHÁSZ ERIKA
6. Nép-, nemzet- és államfelfogások, geopolitikai orientációk és
kisebbségpolitikai koncepciók a Magyar Szemle c. folyóiratban
Témavezető: SAÁD JÓZSEF
7. Magyar történetírók az Egyesült Államokban és Angliában a
20. század második felében
Témavezető: NÉMETH GYÖRGYI
Kutatóhely: Hermann Ottó Múzeum

ÉVFORDULÓ

Pedagógiai Kar, Nyitra /Pedagogická fakulta, Nitra/

A Nyitrai Pedagógiai Kar 1959. szeptember 1-én kezdte meg működését. Mint önálló főiskolai intézmény a tanítóképzésben a Szlovák Egyetem Pedagógiai Karának, később a Bratislavai Felső Pedagógiai Iskola konzultációs központjának /1949-1956/ hagyományaihoz kapcsolódik.

A Nyitrai Pedagógiai Kar Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke 1960-ban alakult meg a pozsonyi Pedagógiai Főiskola magyar tagozatának áthelyezésével. Kezdetben a 6-9.évf. magyar szakos tanárainak, valamint az alapiskolák alsó tagozatának pedagógusképzését látta el. A tanszék 1960 és 1980 között az alapiskolák felső tagozata számára több mint 400 magyar szakos pedagógust készített fel a pályára magyar-szlovák, magyar-orosz, magyar-német és magyar-zene szakokon.

A magyarul is oktatni képes tanárok száma 1968 óta a felére csökkent: 1968 -- 76; 1978 -- 57; 1988 -- 36 fő. Az eltávozott és nyugdíjba vonult főiskolai tanárok helyét szlovák anyanyelvűekkel töltötték be. Ennek következtében a diákok mind több tárgyat kényszerülnek szlovák nyelven hallgatni. A felvételi rend is módosult: 10 fős szlovák csoport mellett indítanak bizonyos tárgyakból 5-10 fős magyar tagozatot is.

A beiratkozott hallgatók összlétszáma az 1987/88-as tanévben 149 volt, ebből 16 magyar szakos, 85 alsó tagozatos és 48 más szakos.

A tanszék vezetője RÉVÉSZ BERTALAN docens, aki több tankönyv, ismeretterjesztő irodalmi mű szerzője. Rendszeresen publikálnak - szintén irodalomtörténeti, irodalomkritikai témakörben: ALABÁN FERENC docens és SZEBERÉNYI ZOLTÁN docens.

A tanszék magyarországi vendégoktatója jelenleg VÖRÖS OTTÓ docens, a szombathelyi Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola tanára, aki 1986 óta látja el feladatát.

A tanszéken a tanításhoz elsősorban magyarországi tankönyveket és jegyzeteket használnak, de készültek Nyitrán is tananyagok: Révész Bertalan: A magyar romantika irodalma (1978), Szeberényi Zoltán: Gyermekek és ifjúsági irodalom (1980), Módszertani tanulmányok I. Szerk. Révész Bertalan (1974). Ezen kívül a pozsonyi Komenský Egyetem magyar tanszékén készült egyetemi jegyzetektől is tanulnak.

A Nemzetközi Hungarológiai Központ rendszeresen segíti a tanszék működését tankönyvekkel, segédkönyvekkel, szépirodalmi művekkel, valamint audio-vizuális eszközökkel /írásvetítő, magnetofon/ és magyar betűs írógéppel.

S P E E C H R E S E A R C H ' 8 9

INTERNATIONAL CONFERENCE JUNE 1-3, 1989 BUDAPEST

P O C E E D I N G S

Az MTA Nyelvtudományi Intézete, Budapest 1989

TEACHING OF HUNGARIAN TO FOREIGNERS BY SPEAKING COMPUTER

KOUTNY Ilona & OLASZY Gábor

Linguistic Dept. of ELTE Inst. Linguistics. HAS Budapest, Hungary

1. Introduction

In the domain of CALL (Computer Aided Language Learning) the main role of the computer concentrates on exercising grammar and vocabulary - this provides the basis for speech capability. But nowadays the aim of language instruction is to form communicative competence in the pupils. How can a silent teaching aid teach speech?

Automatic speech synthesis, available already for several languages, could contribute to development of auditory capability. Though the speech quality cannot rival that of a tape recorder, integrated into the computerised learning process (task presentation, assistance in the solution, checking and evaluation of the solution and individualised continuation), synthesised speech offers a better means of coping with speech.

The dictation programs check spelling and oral comprehension. Other tasks involve grammatical structures as well. The Hungarian language is a challenge both for pupil and computer because of its agglutinative nature. The kernel of these programs is a noun-form generator. The noun-forms are exercised in simple sentences using the methods: completion, transformation and questions.

The dictionary and the texts used for the programs can be extended and changed by the teacher, so they are so-called authoring programs. They can be applied at different levels with an appropriate text and dictionary.

2. Computer generated Hungarian speech

Synthesised speech is very rarely used in Call (one of the first ones was Sherwood, 1981: 10). Looking for the motives for this we have to know a little about the mechanism of automatic speech generation. (1) Limited vocabulary speech synthesis uses encoded speech, which requires a big storage capacity and the utterances have to be known and stored in advance. (2) Speech synthesis with unlimited vocabulary, the so-called full text-to-speech synthesis which can transform any into speech by rules.

For teaching purposes (1) is not convenient because a lot of words are to be taught and exercised in different contexts, and also the storage capacity on microcomputers is limited (2) can satisfy the requirements of language teaching. The price to pay for the capability to generate every thing is a loss in the naturalness of the speech. The generated speech can be used in learning only if its quality is good enough.

The rule based speech synthesis is carried out in three main steps: (1) conversion of graphemes into phonemes: (2) parameter determination of speech units: (3) superposing of prosody. So the complexity of generation and the speech quality depends on (1) the regularity of the orthography, (2) the complexity of the sound system and (3) the regularity of accent of the given language.

In this respect Hungarian is in a relatively good position to be well synthesisable. The Hungarian orthography is quite regular and the accent is always on the first syllable. The speech sounds and sound transitions can be described by about 1000 rules [8]. A good quality of synthesised Hungarian has been reached and it is supported by intelligibility tests [2].

A rule based text-to-speech synthesis system for Hungarian (SCRIPTOVOX) and for Esperanto (ESPAROL) developed through the cooperation between the Institute of Linguistics and the Technical University of Budapest (1983-88) provides the speech for our programs. A small device plugged into a microcomputer Commodore 64 or 128 generates the mentioned languages and it can be activated from Basic. The IBM PC version comprises a plug-in board and it is programmable in Pascal.

3. Role of synthesised speech in CALL

Communication with computer is more friendly if it is done by voice. Learning foreign languages the speech becomes crucial. The communicative teaching emphasises the development of communicative abilities (receptive ones: reading and listening, and productive ones: writing and speaking). In order to teach speech we have to apply speech. In general the teaching programs can develop only two capabilities: the writing and the reading. First of all they can exercise the grammar and the vocabulary which are the basis for accuracy in speech [3]. The computer cannot yet cope with the whole of speech communication, but by making use of the synthesised speech it can contribute to the development of auditory ability.

The role of computer speech in the learning process is described by Koutny in [6]. The task is communicated by voice and the pupil has to write his answer. The evaluation is by voice too (e.g. O.K. You've done it well! Try it again! I am sorry, you failed.). Often the good solution is confirmed by its pronunciation. Tasks can be listened to once more.

The speech can assume a primary role in some Call-tasks (dictation, telling stories, asking questions, definitions by voice etc.) or a supplementary role when the task appears on the screen (texts to be completed, transformed, built etc) and after the pupil's answer the good

one is pronounced. Usually the computer communicates with the pupil by voice.

The first teaching program package according to these considerations was elaborated and tested in a beginners' course for Esperanto [4.5.7]. Now teaching programs of Hungarian for foreigners are developed. Tests are planned during the Summer University Courses in Debrecen with the collaboration of KLTE.

4. Speaking programs

The most evident task for a speaking computer is the dictation. The system chooses sentences randomly from a set of sentences one after the other and dictates them. The pupil can listen to them again if he wants to, and has to write them. The spelling of the pupil is then checked. If something is incorrect the system displays the correct part up to the mistake and requests a correct continuation repeating the whole sentence by voice. In a modifying mode the sentences can be listed, modified and extended.

A speak and spell like program for Hungarian is also available [1]. It exercises words. We have to remark that the sentence level intelligibility of the system is comparable to that of human speech, in the case of isolated words it is a little bit less [2].

The comprehension exercise involves a small story. The pupil has to listen to the computer and afterwards to give oneword answers to some oral questions relating the story. The questions can be repeated. After a good answer the computer speaks the whole relevant sentence from the story. If the answer is incorrect, the question is repeated once more and the pupil can try it again. After the second incorrect answer the sentence containing the answer is given on the screen. The teacher can prepare stories with questions and answers. So the program can offer several stories one after the other.

The Anagram game exercises vocabulary. It says the definition of a word and displays its letters. If the pupil's answer is not correct, it says the definition once more and displays the next letter of the answer. The word and the definition set can be easily changed.

5. Exercising Hungarian noun-forms

Hungarian is difficult to learn for foreigners not familiar with agglutinative languages because the complexity of noun and verbal endings modulated by the vowel harmony poses a big problem. Hungarian uses suffixes instead of many prepositions and possessive determiners. The noun-form generator can generate the following forms e.g. from the word ház [house]:

házat (Acc.), házból [from a house], házban [in a house],
házba [into a house], házról [down from a house], házon [on a house],

házza [onto a house] , háztól [away from a house] , háznál [at a house] , házhoz [towards a house] , háznak [to a house] , házért [from a house] , házzal [with a house] , házzá (Factive) and similarly their plural forms. The stems can be classified depending on their behaviour before endings. We use a simplified version of the Papp grouping [9]. We distinguish 5 stem types (others are handled as exceptions). The affixation type relates on the ending in Accusative, Plural and Possessive.

The nouns are stored in the noun dictionary with their grammatical information. During the preparing of the tasks nouns are put into the dictionary, the system helps to define their type. The whole noun paradigm can be listed. It is better to exercise noun-forms in sentences, therefore we build simple sentences with them using only a few verbs in Singular 3Prs and contained in a small verb dictionary. This also knows which complements can be associated with each verb. This kernel serves for several exercises:

Answer! A question appears on the screen with the noun to be used in the one word answer, e.g.

Hová megy Péter? (iskola)
[Where is Peter going to?(school)]

After the correct answer the whole sentence is uttered:

Péter iskolába megy.

Ask! A simple sentence appears on the screen. The pupil has to make a question about the highlighted word, e.g.

A fiú könyvet olvas. [The boy is reading s book.]

After a good answer the system utters the whole question:

Mit olvas a fiú? [What is boy reading?]

Transform! The sentence on the screen must be transformed into the Plural, e.g.

A lány sétál az utcán. [The girl walks along the street.]

The good answer is spoken: A lány sétál az utcákon.

These pilot programs integrate the synthetised speech into CALL. Further researches aim to involve other structures of Hungarian to be taught by speaking computer.

References

- 1 Gordos Géza (1987): Helyesírási oktatóprogram személyi számítógépre [Spelling teaching program for personal computers]. In: AV kommunikáció 87/3-4 pp 150-151.

- 2 Gósy Mária, Olasz G. (1983): A gépi beszéd megértése [Intelligibility of computer speech]. In: Nyelvtud.Közl. 85/1 pp 93-104
- 3 Kecskés István (1986): Complex, Cyclical, Generative Programs to Teach Grammar. In: Linguistics and Methodology in CALL. Ed. I. Kecskés & F. Papp. Budapest: SZÁMALK pp 37-52
- 4 Kisfaludy Katalin (1988a): Apliko de sintezita parolo en la komputila instruado de Esperanto. Thesis
- 5 Kisfaludy K. (1988b): Instruado de Esperanto per parolanta komputilo. In: Internacia Pedagogia Revuo 1988/4 pp 7-9
- 6 Koutny Ilona (1988): Számítógépes beszédelőállítás alkalmazása a nyelvoktatásban [Application of computer speech generation in language teaching]. In: AV kommunikáció 89/2
- 7 Koutny I., Olasz G., Kisfaludy K. (1988): Esperanto speech synthesis and its application in language learning. In: Hungarian Phonetic Papers N 19 pp 47-54
- 8 Olasz Gábor (1989): Elektronikus beszédelőállítás [Electronic speech generation]. Budapest: Műszaki Kiadó
- 9 Papp Ferenc (1975): A magyar főnév paradigmikus rendszere [The paradigmatic system of Hungarian noun]. Bp: Akadémia
- 10 Sherwood, B.A. (1981): Speech synthesis applied to language teaching. In: Studies in Language Learning 3 pp 171-180

REP E RT Ó RI U M

MAGYAR NYELVOKTATÁS KÜLFÖLDI EGYETEMEKEN

/Nyelvünk és Kultúránk - 1 - 76.sz./

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

1. Radványi Tamás: Magyaritanítás Bloomingtonban. = 20.sz. 54-55.
2. Várdy Huszár Ágnes: A magyar irodalomoktatás lehetőségei az amerikai egyetemeken és főiskolákon. = 30.sz. 56-60.
3. Várdy Huszár Ágnes: Magyar kultúra a pittsburghi Duquesne Egyetemen. = 39.sz. 77.
4. Várdy Huszár Ágnes: Magyar nyelvoktatás, magyarságtudomány és magyar kulturális élet Pittsburghben. = 62.sz. 43-47.
5. Várdy Huszár Ágnes-
Várdy Béla: Magyar kultúrmunka Pittsburghben. = 41.sz. 24-29.

ANGLIA

6. Gömöri György: Felsőfokú magyaroktatás Angliában. = 16.sz. 69.
7. Rapcsák János-
Sherwood, Peter: Magyaritanítás a londoni egyetemen. = 38.sz. 60-66.

CSEHSZLOVÁKIA

8. Tóth László: Tanárképzés és irodalmi élet (Pozsonyi beszélgetés dr.Fónod Zoltánnal). = 72.sz. 41-44.

DÁNIA

9. Zaicz Gábor: Hungarológia és finnugrisztika Dániában. = 37.sz. 71-73.

EGYIPTOM

10. Vágvölgyiné Burián Éva: A magyar nyelv tanítása külföldön. = 42.sz. 56-64.

FRANCIAORSZÁG

11. Csécsy Magdolna: Magyaritanítás Párizstól Nizzáig. = 56.sz. 39-44.

HOLLANDIA

12. Beöthy Erzsébet: Amszterdami levél. = 40.sz. 41-44.
13. Beöthy Erzsébet: Hírek Amszterdamból. = 74.sz. 104.
14. Beöthy Erzsébet: Magyaroktatás a holland egyetemeken. = 23.sz. 31-35.
15. Gerstner Károly: Magyartanítás Groningenben. = 49.sz. 59-62.
16. Kylstra A.D.: Finnugrisztika a groningeni egyetemen. = 32.sz. 41-45.

JUGOSZLÁVIA

17. Papp József: Hároméves a maribori magyar tanszék. = 57.sz. 25-26.
18. Dr.Rónai Béla: Magyarok Szlovéniában. = 5.sz. 11-13.

KANADA

19. Béky-Halász Iván: A torontói egyetemi könyvtár magyar anyaga. = 31.sz. 26-27.
20. Bisztray György: Magyar tanszék a torontói egyetemen. = 38.sz. 13-14.
21. Komjáthy Aladár: Felsőfokú magyartanítás Montreálban. = 57.sz. 37-41.
22. Várnai Pál: Magyartanítás egy kanadai egyetemen. = 31.sz. 34-46.
23. Wojatsek Károly: Magyaroktatás a kanadai egyetemeken. = 38.sz. 14-15.

N D K

24. Bodolay Géza: Magyar nyelvoktatás a berlini Humboldt Egyetemen. = 30.sz. 41-45.

N SZ K

25. Kiss Jenő: Magyartanítás Göttingában. = 20.sz. 51-53.
26. Reinhardt Ragályi Ilona: Magyar nyelvoktatás a bonni egyetemen. = 47.sz. 49-51.

OLASZORSZÁG

27. Éder Zoltán: Egyetemi magyartanítás Nápolyban. = 32.sz. 35-41.

ROMÁNIA

28. Szabó Zoltán:

A romániai magyar nyelvészeti kutatások;
eredmények, feladatok. = 46.sz. 25-29.

SZOVJETUNIÓ

29. Nagy János:

A magyar nyelv tanítása Kijevben. = 8.sz.
13-17.

ISKOLÁK, MAGYAROKTATÁS A SZÓRVÁNYPÁLYÁKON

/Nyelvünk és Kultúránk - 1 - 76.sz./

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

1. Basa Molnár Enikő: A washingtoni hétfői magyar iskola. = 28.sz. 40-42.
2. Beke Imre: Hétfői magyar iskola New Yorkban. = 23.sz. 42-46.
3. Csergő Miklósné: 15 éves a New Brunswick-i iskola. = 21.sz. 43-47.
4. Csergő Miklósné: A New Brunswick-i iskola 17.éve. = 28.sz. 44-45.
5. Csergő Miklósné: 18 éves a New Brunswick-i Hétfői Magyar Iskola. = 33.sz. 77-79.
6. Csergő Miklósné: A New Brunswick-i magyar iskola 19.tanéve. = 37.sz. 84-87.
7. Eszlári Béláné: Anyanyelvünk tanítása, sajátos problémák. = 25.sz. 35-37.
8. Friedrichs A.L.: "Project 3" - louisianai kezdeményezés. = 31.sz. 29-32.
9. Frittmann Lászlóné: Felnőttek magyarórája a kétnyelvű program keretében. = 32.sz. 32-34.
10. Frittmann Lászlóné: Olvassunk magyarul!
Olvastanítási tapasztalatok Albanyból. = 41.sz. 33-39.
11. Galántai Ambrus: Árpádhon (Albany, Louisiana). = 56.sz. 30-39.
12. Ginter Károly: Gondolatok a louisianai kezdeményezésről. = 31.sz. 33-34.
13. Józán Andrásné: 10-12 évesek magyar tanításának gyakorlati tapasztalatai a New York-i magyar iskolában. = 28.sz. 37-40.
14. Kerkay Emese: Hogyan tanítom a magyar történelmet? = 36.sz. 67-69.
15. Király Zoltánné: A két testvéregyház magyar iskolája (Részletek a passaici iskola 1977-78. évi évkönyvéből). = 33.sz. 80-82.
16. Magyar Judit: Néptánc és játéktanítás Passaicban. = 28.sz. 67 - 70.

17. Magyar Judit: Néptánc és játéktanítás Passaicban. = 28.sz. 67-70.
18. Molnár Gyuláné: "Titkok erdejében - Szép szavak ösvényeit járom..." ll. = 35.sz. 46-51.
19. Molnár Gyuláné: "Titkok erdejében, szép szavak ösvényeit járom..." lll. = 36.sz. 63-67.
20. Nagy János: "A legnehezebb magyar feladat" A hétfői iskolákról. = 34.sz. 39-43.
21. Nagy Károly: A külföldi magyar oktatás egy kísérletéről. = 14.sz. 32-34.
22. Nagy Károly: Magyar iskolák az USA-ban 1981. = 46.sz. 88-90.
23. Nagy Károly: "Nyelvében él a nemzet..." Látogatás a chicagói és a washingtoni magyar iskolában. = 60.sz. 41-43.
24. Pintér Tamás: Anyanyelvünk mint idegen nyelv. A magyar nyelv tanításának tapasztalatai az USA-ban. = 57.sz. 30-37.
25. Tomory Zsuzsa: Új magyar iskola: Northbrook, Illinois, USA. = 37.sz. 51-53.
26. Várdy Huszár Ágnes: A magyar nyelvoktatás nehézségei Észak-Amerikában. = 17.sz. 13-18.
27. Várdy Huszár Ágnes: A kétnyelvűség problémái és előnyei az USA-ban. = 24.sz. 16-21.

ANGLIA

28. Tóth Imréné-Romhányi László-Németh Józsefné: Az angliai magyarság kulturális életéről. = 38.sz. 16-21.

ARGENTINA

29. Benkő Aliz Éva: Magyaroktatás a Buenos Aires-i iskolában. = 17.sz. 19-20.

AUSZTRÁLIA

30. Bácskai János: A magyar nyelv és kultúra terjesztése Ausztráliában. = 23.sz. 27-31.
31. Szentessy Ferenc: A magyar nyelv tanításáról Ausztráliában. = 9.sz. 36-38.

AUSZTRIA

32. Farkas József: Az olvasás tanítása Alsóőrött. = 29.sz. 52-54.
33. Frittmann Lászlóné: A burgenlandi gyerekek magyar tanításának problémái. = 16.sz. 42-45.
34. Ginter Károly: Tanulmányúton Burgenlandban. = 16.sz. 35-38.
35. Moór János: A burgenlandi magyarokról. = 37.sz. 50-51.
36. Tölly Ernő: A magyar nyelv tanítása, a tanítás problémái és célkitűzései Burgenlandban. = 4.sz. 4-7.
37. Tölly Ernő: Adalékok a burgenlandi magyaroktatáshoz. = 22.sz. 41-42.
38. Tölly Ernő: A magyar nyelv tanítása Burgenlandban. = 40.sz. 46-48.
39. Zagyva László: Évzáró a bécsi magyar iskolában. = 5.sz. 9-11.
40. Zagyva László: A magyar nyelv oktatása Bécsben. = 9.sz. 27-31.

BELGIUM

41. Tasnády T. Álmos: Magyartanítás Antwerpenben. = 60.sz. 44-46.
42. Tasnády T. Álmos: Kísérleti magyartanítás flamandoknak. = 67.sz. 51-55.

BRAZILIA

43. Bianco Alfrédné: Magyar óvoda São Pauló-ban = 35.sz. 51-53.
44. Kutasi Kovács Lajos: Magyar iskolák Braziliában. = 6.sz. 10-13.
45. Tóth László: Pár szó a São Pauló-i magyar iskoláról. = 51.sz. 61-63.

CSEHSZLOVÁKIA

46. Tankó László: A magyar iskoláztatás Csehszlovákiában. = 37.sz. 33-37.

FRANCIAORSZÁG

47. Tóth Imréné: A párizsi magyaroktatás tapasztalatai. = 24.sz. 31.

HOLLANDIA

48. Assendelftné Krisztics Ilona: A magyar nyelv oktatása Rotterdamban. = 20.sz. 56-57.
49. Assendelftné Krisztics Ilona: Magyartanítás Hollandiában. = 38.sz. 11-13.
50. Beöthy Erzsébet: Magyar és finnugor tanulmányok tízéves évfordulója Amszterdamban. = 39.sz. 77-78.
51. Laczkó Judit: Intenzív nyelvtanítási kísérlet Brüsszelben. = 35.sz. 53-54.

JUGOSZLÁVIA

52. Bori Imre: A magyar nyelv és tanítása Jugoszláviában. = 37.sz. 37-41.
53. Horváth Mátyás: Beszédgyakorlatok a magyar mint idegen nyelv óráin. = 59.sz. 38-42.
54. Lőrincze Lajos: Horvátországban jártam. = 43.sz. 51-57.
55. Merki Ferenc: A magyaroktatás helyzete Horvátországban. 37.sz. 46-50.
56. Székely András Bertalan: A magyar nyelvű oktatás és közművelődés a jugoszláviai Mura-vidéken. = 53.sz. 54-59.
57. Szende Aladár: "Gyakorló nyelvtan" a jugoszláviai magyar iskolákban. = 46.sz. 85-87.
58. Varga József: A szlovéniai magyarok kulturális élete. = 37.sz. 41-46.

N SZ K

59. Gercken Norbert - Mavius Götz - Takács Anne-Szabó T.Ádám: A magyar művelődés Hamburgban. = 36.sz. 38-43.
60. Weis Valér: A belülről való átvilágítás módszere (Bréma). = 71.sz. 26-31.

SVÁJC

61. Erdélyi Anna: Magyaroktatás Svájcban. = 21.sz. 38-42.
62. Varga Sándorné: Magyaroktatás Svájcban. = 38.sz. 21-22.
63. Varga Sándorné: Az anyanyelvi mozgalom - Svájcban. = 40.sz. 37-41.

SVÉDORSZÁG

64. Ginter Károly: A magyar nyelv Svédországban. = 46.sz. 49-52.
65. Hertlich Klára - Kisch Klára - Bartha Edit: Magyaroktatás Svédországban. = 38.sz. 7-11.
66. Kisch Klára: Az anyanyelvi mozgalomért - Svédországban. = 40.sz. 29-32.
67. Vörös Márton: Magyaroktatás Svédországban. = 22.sz. 36-38.

SZOVJETUNIÓ

68. Klara Majtyinszkaja: Magyarok a Szovjetunióban. = 37.sz. 32-33.

URUGUAY

69. Rettich Andor: Az uruguayi magyar iskoláról. = 38.sz.16.
70. Rettich Andor - Gaál Gizella - Heckmann Margit - Loparits Józsefné: Beszámoló a montevideói magyar iskola 1983. évi munkájáról. = 55.sz. 87-88.

Összeállította: Friesz Kázmér és Varga Márta

A HUNGAROLÓGUS OKTATÓK NEMZETKÖZI TÁRSASÁGÁNAK névsora

1990.március

1. Éva Aczél
nyelvtanár
27 Bromley Rd Beckenham Kent BR3 2NT
Anglia
2. F.Almási Éva
szerkesztő, tanár
1115 Budapest, Bartók Béla út 82.
3. Antóni Judit
tanár
Bonyhád, Ifjúság u.21.
4. Aradi András
nyelvtanár
1133 Bp.Garam u.27.I.9.
Budapesti Műszaki Egyetem, Nyelvi Intézet
5. Arató György
könyvtáros - tanár
1192 Budapest, Bercsényi u.63.
Eötvös József Kollégium
6. Artowicz Elzbieta
tanár
02-783 Warszawa ul. Wokalna 8/35
Lengyelország
7. Bagi Ferenc
lektor
21208 Sremska Kamenica, Vojnova u.32.
Magyar Nyelv Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete,
Filozófiai Kar, Újvidék, St.Musica b.b.
8. Bányai Sándor
nyelvtanár
7636 Pécs, Hajas I.u.32.
JPTE, TK, Idegennyelvi Lektorátus (Pécs)
9. Bányainé Jurás Gyöngyi
tanár
7636 Pécs, Hajas I.u.32.I/3.
Egyetem utcai Általános Iskola (Pécs)
10. Báthory Ágnes
tanár
EMT 10 K14
40740 Jyväskylä - Finnország

11. Dr. Bazsó Zoltán
főiskolai docens
7623 Pécs, Petőfi u.58.
Pollack Mihály Műszaki Főiskola
12. Bencze Lóránt
egyetemi docens
1111 Bp. Lágymányosi u.4.II.15.
ELTE BTK
13. Dr. Beöthy Erzsébet
tanár
Dykgraafplein 31.
1064 EK Amsterdam
Hollandia
14. Berthelne Tátray Katalin
6, Rue E. Carriere 67000 Strasbourg /Franciaország/
magyartanár
Lycée Fustel de Coulanges Strasbourg
15. Bíró Miklós
tanár
Bp.XII. Nagysalló u.11.
Nemzetközi Előkészítő Intézet
16. Busch Beáta
egyetemi hallgató
7624 Pécs Török József u.15.
17. Zsuzsanna Bjorn Andersen
tanár
Bakkevej 11E
København Universitet Institut for Slavistik og Øststatsforskning
18. Csáki Éva
magyar lektor
Ankara Univ DTC Fak. Hungaroloji
Ankarai Egyetem
19. Csécsey Magdolna
nyugdíjas egyetemi oktató
22 Elkhorn Drive/132 WILLOWDALE /Ont./ MzK 134
20. Csillaghy András
professzor
Universita' degli Studi di Udine
Facolta' di Lingue
Istituto di Lingue e Letterature dell' Europa Orientale
33100 Udine

21. Deák Eszter
lektor
1225 Bp. Bartók Béla út 9.
Brno Hungarológiai Kabinet
22. Dr.Deme László
nyugdíjas egyetemi tanár
1118 Budapest, Gazdagréti tér 5.
23. Dósa Márta
lektor
1116 Bp. Ács József utca 16.
Jagello Egyetem, Krakkó
24. Dr.Éder Zoltán
egyetemi docens
1082 Budapest, Kisfaludy utca 40.
25. Erdős József
nyelvtanár
Budapest XI.,Tétényi út 29.VI.em.38.
Budapesti Műszaki Egyetem
26. Dr.Fábián Pál
egyetemi tanár
1113 Bp.Zsombolyai utca 8.
ELTE Bölcsészkar
27. Katalin Faerstain
tanár
Lerbjergvej 24 Lerbjerg 8370 Hadsten Danmark
Århusi Egyetem
28. Fazekas Tiborc
lektor
Lattenkamp 13. D-2000 Hamburg 60.
Universität Hamburg FU-Seminar
29. Dr.Fónod Zoltán
tanár
82101 Bratislava Azalkova ul.6.
30. Dr.Forgács Tamás
lektor
Finnisch-Ugriseches Seminar, D-3400 Göttingen Theaterstrasse 14.
Göttingeni Egyetem
31. Fouquet Elisabeth
tanár
51 Rue Fleurie 37540 St-Cyrsur Loire Franciaország
Universite Rabelais de Tours

32. Dr.Fülei-Szántó Endre
egyetemi tanár
Budapest XI.,Fehérvári út 117.
JPTE TK.Nyelvi- és Kommunikációs Intézet
33. Dr.Garaj Lajos
tanár
Filozofické fakulta University Komenského
Gondova 2.
CS-80601 Bratislava
34. Gay Béla
igazgató
1115 Bp.Bartók Béla út 127/a.
Nemzetközi Hungarológiai Központ
35. dr.Ginter Károly
tanár
1072 Budapest, Rákóczi út 10.
36. Gulya János
egyetemi tanár
Finnisch-Ugrisches Seminar, D-3400 Göttingen
Göttingen Finn.-Ugr.Sem.
37. Guttman Miklós
főiskolai docens
9700 Szombathely, Tolbuchin út 23.II.em.6.
Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola, Szombathely
38. Dr.Gyenes Tamásné dr.Nagy Zsuzsa
nyelvtanár
1037 Budapest, Szépvölgyi út 25.
BME
39. Wenzel Haik
tud.asszisztens
Ringewalder str.31. 1142 Berlin
40. dr.Hegedűs Rita
tanár
1111 Budapest, Budafoki út 17/a
41. Hollai Krisztina
nyelvtanár
1116 Bp.Fehérvári út 215.VIII.em.86.
MKKE

42. Dr.Hollósy Béla
lektor
4032 Debrecen, Akadémia út 101.
Szláv- és Kelet-Európai Intézet, Londoni Egyetem
43. Hollósiné Szalai Zsuzsa
lektor
1036 Budapest, Lajos u.119.
44. Dr.Honti László
egyetemi tanár
De Drie Rozen 14, NL-9781 JW Bedum
Rijksuniversiteit Groningen
45. Horváth Mátyás
egyetemi tanár
24415 Backi Vinogradi, Belgrád u.12. Jugoszlávia
Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete
46. Dr.Horváth Tamás
adjunktus
7623 Pécs, Petőfi út 70.
JPTE TK Nyelvi és Kommunikációs Intézet
47. Mag.Hutterer-Pogány Irene
egyetemi lektor
8010 Graz Vogelweiderstr.48.
48. Dr.Jakab István
tanár
82101 Bratislava Zalužicka 11.
49. Dr.Jakócs Dániel
2117 Isaszeg Somogyi B.u.110.
egyetemi docens
JATE
50. Dr.Józsa Sándor
lektor
Peking Foreign Studies University 8110-70 No 531 China
Idegen Nyelvek Egyeteme, Peking
51. Dr.Kádas Géza
tanár
1116 Bp.Latinka út 80.IV.em.48.
Zrinyi Katonai Akadémia
52. Dr.Kálmán Péter
lektor
1118 Bp.Beregszász út 87/b.
Université Jean Moulin Lyon

53. Kamocka Etelka
szerkesztő
30-091 Krakó, ul.Gronowicka 85/31.
Wydawnictwo Literackie Krakó
54. Kárpáti Paul
egyetemi oktató
Klement-Gottwald Allee 115, DDR-112 Berlin
Humboldt-Universität zu Berlin
55. Keszler Viktória
aspiráns
Szovjetunió, Ungvár Dokucsajeva 10/27
Ungvári Egyetem
56. Dr.Kiss Antal
tanár
4029 Debrecen, Csapó utca 79.V.em.15.
KLTE Finnugor Nyelvtud.Tanszék
57. Dr.Kissné Papp Margit
közéiskolai tanár
1113 Bp.Bocskai út 82.
Művelődési Minisztérium
58. Kolpakova Natalia
egyetemi oktató
195267 Szovjetunió, Leningrád, pr.Lunacsájszkij, 100-447.
Leningrádi Állami Egyetem
59. Korompay Klára
egyetemi adjunktus
1126 Bp.Tartsay Vilmos u.17.
ELTE BTK
60. Kovács András
tanár
6725 Szeged Mátyás tér 21.
Juhász Gyula Tanárképző Főiskola
61. Kovács Ferencné
tanár
1118 Budapest, Köbölkút u.31/b
62. dr.Kovács Ilona
könyvtáros
1021 Budapest, Alsóvölgy u.11.
63. Kovács Edit
tanár
7623 Pécs, Petőfi utca 70.I.em.11.
JPTE TK Idegennyelvi Lektorátus

64. Dr.Kölzow Julianna
tanár
1080 Berlin Friedrichstr. 56.
Humboldt Egyetem, Berlin
65. Kőpeczi Béla
egyetemi tanár
Budapest II., Tulipán utca 5.
Hungarológiai Tanács
66. Köves Margit
lektor
University of Delhi
Department of Modern European Languages
India - Delhi 110007
67. Dr.Oscar Lazar
egyetemi tanár
Box 1680 S-22101 Lund
Svédország
68. Lengyel Zsolt
tanár
Szeged, Vajda u.22/a.
Juhász Gyula Tanárképző Főiskola
69. Dr.Lengyelné dr.Guthy Piroska
főiskolai adjunktus
Szeged, Vajda u.22/a.
Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Francia Tanszék
70. Lukács István
lektor
1031 Bp.Vizimolnár u.16.fsz.2.
Edvard Kardelj Tudományegyetem, Ljubljana
71. Magyar Miklós
egyetemi tanár
Bp.II.,Hankóczy J.u.18.
MKKE Nyelvi Intézet, Sorbonne Páris III.
72. Majorosné Csonka Csilla
int.tanárszegéd
1124 Bp.Kosztá József u.19.
Nemzetközi Előkészítő Intézet
73. Indra Markova
egyetemi oktató
Szófia ul. "Gurko" 45.
Bulgária

74. Máté Györgyi
tanár
7624 Pécs, Szegfű u.6.
UNIV CH.De Gaulle Lille III.
75. Menyhért Veronika
nyelvtanár
1061 Budapest, Népköztársaság útja 8.
BME Nyelvi Intézet
76. Dr.Molnár Zoltán
lektor
9700 Szombathely, Népfőnt u.47/26
Maribori Pedagógiai Kar
77. B.Nádor Orsolya
igazgatóhelyettes
1214 Bp.Akácfa utca 19.
Nemzetközi Hungarológiai Központ
78. Nagy Beáta
tanár
1035 Budapest, Szentendrei út 13.VIII.83.
Nemzetközi Előkészítő Intézet
79. Nagy Géza
tanár
1118 Bp.Mányoki út 4.I.1.
JATE BTK Francia Tanszék
80. Nagy József
adjunktus
7624 Pécs, Fejér L.1.
JPTE Pécs
81. Norvik Piret
tudományos munkatárs
200106 Tallinn, Lauristini 6.
Észt Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományi Intézete
82. dr.Novotny Júlia
tanár
1192 Budapest, Szendrő köz 5.
83. Dr.Ódor László
tanár
1025 Budapest, Csalán u.33/b
84. Osváth Gábor
tanár
1115 Budapest, Fraknó u.24/a

hungarológiai hírlevél—————

85. Panyko Szerkij
tanár
1364 Budapest Pf.68.
86. Dr.Jaroslava Pašiaková
tanár
84105 Bratislava Sedláčkova 6.
87. Dr.Jean Perrot
professzor
87 boulevard Beaumarchais 75003 Paris
88. Pomozsi Péter
tanár
1091 Budapest Üllői út 165.
ELTE Magyar Nyelvi Lektorátus
89. Zsuzsa Pontifex
tanár
16 Kingswood Road London W4 5ET
90. Pramod Nangia
University of Delhi
Department of Modern European Languages
India - Delhi 11007
91. Pražák Richárd
egyetemi tanár
60200 Brno, Trybova 1.
UJEP
92. Pusztainé Ambrus Ágnes
tanár
1095 Bp.Tinódi u.6.
Skopjei Egyetem
93. Pusztay János
tanár
1133 Budapest, Kárpát u.50.
94. Dr.Rákos Péter
egyetemi tanár
Nad alejí 24. 16200 Praha 6.
95. Dr.Révész Bertalan
egyetemi oktató
94901 Nyitra, Leninova tr.78.
Pedagógiai Kar, Nyitra
96. Rókané Csizmarek Marianne
tanár
In Böden 169 8046 Zürich Postfach 328.

97. dr.Rusu Lovag Lea
tanár
1118 Budapest Rétköz u.18.
98. Dr.Sárközy Péter
egyetemi docens
Bp.V.,Molnár utca 22/24.
MTA Irodalomtudományi Intézete
99. Seilenthal Tonu
nyelvtanár
202400 Tartu Pikk 74-12
Észt Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
100. Shikha Guha
University of Delhi
Department of Modern European Languages
India - Delhi 11007
101. Somos Béla
tanár
1138 Bp.Tomori köz 11.
Nemzetközi Előkészítő Intézet
102. Van Staveren-Illés Klára
tanár
Aalscholverstr 25. Duiven
103. dr.Szabados Márta
tanár
Budapest, Csörsz u.57.
104. A.Szabó Magda
tanár
1203 Bp. Pázsitos u.6.fsz.l.
Jedlik Ányos Gimnázium
105. Dr.Szabó Mihály Gizella
tanár
93008 Čil.Radvaň 295.
106. Szabóné Nyíri Zsuzsanna
tanár
1078 Bp.Marek József u.18.III.41.
Nemzetközi Előkészítő Intézet
107. Szász Erika
tanár
1144 Bp.Vezér utca 59/c.
ZMKA

108. Dr.Szathmári István
egyetemi tanár
1095 Bp.Mester utca 11.
ELTE BTK
109. Szende Aladár
ny.főiskolai tanár
1012 Bp.Kuny Domokos utca 9.fsz.4.
110. Szende Tamás
lektor
1051 Bp.Vörösmarty tér 2.
Sorbonne Neuvelle, Párizs
111. Dr.Szépe György
egyetemi tanár
1117 Budapest, Fehérvári út 23.
112. Dr.Szíj Enikő
egyetemi tanár
1136 Budapest, Rajk László u.9.
113. Darina Sztefanova
egyetemi oktató
Szófia 1680 ZsK. Beli Brezi Blok 16. AP.38.
Szófiai Egyetem
114. Szuvizsenko Leonyid
docens
199397 Leningrád, ul. Koreblesztroityelej 46-I-644.
Leningrádi Egyetem Finnugor Tanszék
115. Szűcs József
tanár
Bp.XIII.,Visegrádi utca 59.fsz.8. 1132
Nemzetközi Előkészítő Intézet
116. Dr.Szűcs Tibor
lektor
D-8000 München 22. Ludwigstr. 31/III.
Universität - München
117. Dr.Tarnói László
docens
1067 Bp.Eötvös u.29.III.2.
ELTE BTK
118. Tasnády T.Álmos
fordító
Kte Gasthuisstraat 56 B-2300 Turnhout
Belgium

119. Dr. Tatár Mária Magdolna
tudományos kutató
Sogusu 85, L.12.Oslo 8 Norvégia
Universite Oslo
120. Tokunaga Yasumoto
professzor
2-17-17 Hyakunin-cho, Shinjuku-ku, Tokyo
Kansai Gaikokogo Egyetem
121. Tomaji Tóth Attila
tanár
1064 Budapest, Rudas L.u.79.
122. Váradi-Sternberg János
történész
Ungvár, Mitrán utca 17/b
Hungarológiai Központ
123. Varga József
egyetemi docens
Göntérháza 25. Dobronak 69223 YU.
Univerza v. Mariboru Pedagoska Fakulteta
124. Varga Márta
tanár
1132 Bp. Visegrádi utca 6.III.em.1/a
Madách Imre Gimnázium
125. Varga Pál
tanár
4031 Debrecen, István út 115.
126. Vaszócsik Vera
egyetemi docens
Ungvár, Szovjetszkaja u.19.
Magyar Filológiai Tanszék
127. Vavra Klára
magyartanár
Moszkva 107589 ul.Habarovszkaja 18-2-447.
Nemzetközi Kapcsolatok Intézete
128. Vörös Ottó
docens
9900 Körmeny, Bartók Béla utca 2.
Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola, Szombathely

129. Dr.Zaicz Gábor
tudományos munkatárs
Bp.Böszörményi út 36/a 1126
MTA.Nyelvtudományi Intézet
130. Zalabai Zsigmond
irodalomtörténész
93101 Samorín Lövölde u.6.

EGYETEMI, FŐISKOLAI MAGYAR OKTATÓHELYEK

1989/1990

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

Indiana University
Department of Uralic
and Altaic Studies
Goodbody Hall
USA - 47401 BLOOMINGTON INDIANA

University of California
Hungarian Studies
405 Hilgard Avenue
USA - LOS ANGELES, CALIFORNIA 90024

Columbia University
Subcommittee of Uralic Studies
404 Philosophy Hall
USA - NEW-YORK, N.Y. 10027

Portland State University
Department of Foreign Languages
P.o.Box 751
USA - PORTLAND, OREGON 97207

University of California
1346 San Rafael Avenue
SANTA BARBARA, CA 93109

University of Washington
Russian and East European Program DR-05
USA - SEATTLE, WASHINGTON 98195

AUSZTRIA

Universität Graz
Dolmetsch-Institut
Mariengasse 24.
A-GRAZ

Universität Wien
Institut für Finno-Ugristik
Berggasse 11/1/2
A-1090 WIEN

BELGIUM

Institut Supérieur de l'État de Traducteurs et Interprètes
rue Joseph Hazard 34.
B-1180 BRUXELLES

BULGÁRIA

Sofijski Universitet "Kliment Ochridski"
Centr Vostočnih jazikov i kultur,
Katedra na ungarski ezik,
ul.Najco Canov N°79
BG-1303 SOFIA

Sofijski Universitet "Kliment Ochridski"
Katedra po obsto ezikoznanie, Kabinet 151
Bulevard Ruski 15.
BG - 1000 SOFIA

Pedagogičeski Institut, Katedra "Cuzdi ezici"
BG - 9700 SUMEN

CSEHSZLOVÁKIA

Filozofická fakulta University Komenského
Katedra maďarského jazyka a literatúry
Gondova 2.
CS-80601 BRATISLAVA

Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyne
Kabinet balkanistiky a hungaristiky
Arne Nováka 1.
CS - 60200 BRNO

Pedagogická fakulta
Katedra maďarského jazyka
a literatúry
Lomonosova 1.
CS - 94974 NITRA

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
Katedra lingvistiky a fonetiky, oddelení
ugrofinnisticke
Celetna 20.
CS - 11000 PRAHA 1.

DÁNIA

Institut for lingvistik Finsk-ungarsk afdeling
Århus Universitet
Otto Rudsgade 67-69.
DK - 8200 ÅRHUS N

DÉL-KOREA

Hankuk University of Foreign Studies
Yong - in Campus
89 Wang San Ri, Kyong
Ki Do (170-41)
SOUTH - COREA

FINNORSZÁG

Helsingin Yliopisto Unkarilainen laitos
Fabianinkatu 33
SF - HELSINKI 17.

Jyväskylän Yliopisto
Suomen kielen ja viestinnän laitos
Seminaarinkatu 15
SF - 40100 JYVÄSKYLÄ 10

Oulun Yliopisto
Suomen ja saamen kielen laitos
Kasarmintie 8. PL 191
SF - 90101 OULU 10

Tampereen Yliopisto
Suomen kielen ja yleisen kielitieteen laitos
Hämeenkatu 17.
SF - 33200 TAMPERE 20.

Turun Yliopisto
Suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitos
Suomalais-Ugrilainen kielentutkimus Fennicum
Henrikinkatu 3.
SF-20500 TURKU 50.

FRANCIAORSZÁG

Université de Bordeaux U.E.R. "8" de Langues
Litteratures et Civilisations Étrangères
Section de Hongrois
F-33405 BORDEAUX TALENCE CEDEX

Université Jean Moulin /Lyon III./
Faculté des Langues et des Civilisations
74, rue Pasteur
F - 69007 LYON

Université Lyon 2
Centre Pierre Léon
Maison Rhone-Alpes des Sciences de L'Homme (M.R.A.S.H.)
14, Av. Berthelot-69363 LYON Cedex 07

hungarológiai hírlevél —————

Université de la Sorbonne Neuyelle /Paris III./
Centre Interuniversitaire d' Études Hongroises
1, Rue Censier
F- 75005 PARIS

Université des Sciences Humaines,
Faculté des Langues, Littératures et Civilisation Étrangères
Institut de Hongrois
22, rue Descartes
F- 67084 STRASBOURG CEDEX

Université de Lille III.
Faculté des Sciences Humaines,
Lectorat de Hongrois
P.B.149.
F- 59653 VILLENEUVE D' ASCQ

HOLLANDIA

Universiteit van Amsterdam
Faculteit der Letteren
Studierichting Finse en Hongaarsa taal-en letterkunde
Spuistraat 210
NL - AMSTERDAM C

Finnoeegristiek Faculteit der Letteren
Rijksuniversiteit te Groningen
Grote Kruisstraat 21
NL - 9712 TS GRONINGEN

INDIA

University of Delhi
Department of Modern European Languages
INDIA - DELHI 110007

JAPÁN

Kansai Gaikoguko University
/Kansai University of Foreign Studies/
Uralistika /postgraduate Course/
333 Kokura, Hirakata-shi
J-OSAKA

Kansai University of Foreign Studies
2-17-17, Hyakunin-eno
Shinjuku-ku TOKYO

JUGOSZLÁVIA

Universitet Beograd
Filoloski Fakultet
Studentski trg.3.
11000 - BEOGRAD

Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani
Filozofski fakultet
Aškerčeva 12.
YU - 61001 LJUBLJANA

Univerza v Mariboru
Pedagoska Akademija
Koroska cesta 160.
YU - 62000 MARIBOR

Filozofski fakultet
Institut za mađarski jezik, književnost i hungaroloska istraživanja
Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete
Stevana musicica bb
YU - 21000 NOVI SAD

RO Fakultet za Filološki Nauki
so O. Sol.O. na OÖZG
OÖZG Filološki Fakultet
SKOPJE

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski Fakultet
Odsijek za opću lingvistiku i orientale studije
Đure Salaja 3.
YU - 41000 ZAGREB

KANADA

Bishop's University
CND - Lennoxville, Québec J1M 1Z7

McGill University
Department of Russian
CND-MONTREAL, QUÉBEC H3C 3G1

Carleton University
Department of Russian
CND - OTTAWA, ONTARIO K1S 5B6

University of Toronto
Chair of Hungarian Studies
21 Sussex Avenue
CND-TORONTO, ONTARIO M5S 1A1

hungarológiai hírvél —————

KÍNA

Institut of Foreign
Languages
PO.BOX 8110-22
KÍNA - PEKING

LENGYELORSZÁG

Uniwersytet Jagielloński
Studium Jezykov Obcych
ul.Sw.Anny 6.
PL - KRAKÓW

Uniersytet Warszawski
Katedra Filologii
Węgierskiej
ul.Browarna 8-10.
PL-00-311 WARSZAWA

NAGY-BRITANNIA

University of Cambridge
Faculty of Modern and Medieval Languages
Department of Other Languages
Sidgwick Avenue
GB - CAMBRIDGE CB3 9DA

University of London
School of Slavonic and
East - European Studies
GB - LONDON WC1E 7 HU

NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG

Humboldt Universität zu Berlin,
Sektion Slawistik,
Fachgebiet Hungarologie
Clara Zetkin Str.1.
DDR BERLIN

Martin Luther Universität
ABF "Walter Ulbricht"
Lektorat für die Fremdsprachen
Frankeplatz 1
DDR-4020 HALLE/SAALE

NÉMET SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG

Universität Bayreuth
Lehrstuhl für Allgemeine und Vergleichende Literaturwissenschaft
Pf. 3008
D-5850 BAYREUTH

Frei Universität
Osteuropa Zentralinstitut
Garystrasse 55
1 BERLIN 33

Universität Bielefeld
Fakultät für Linguistik und Literaturwissenschaft
Pf.8640
D-4800 BIELEFELD 1

Ruhr-Universität
Sprachwissenschaftliches Institut
Universitätstr. 150
D-4630 BOCHUM 1

Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität
Sprachwissenschaftliches Institut
An der Schlosskirche 2
D-5300 BONN 1

Albert-Ludwigs-Universität
Philosophische Fakultät II.
Orientalisches Seminar
D-7800 FREIBURG i.BR.Postfach

Justus-Liebig-Universität
Seminar für Vergleichende Sprachwissenschaft
Otto-Behagel-Strasse 10/D
D-6300 GIESSEN

Finnisch - ugrisches
Seminar der Georg-August-Universität
Theaterstr.14.
D-3400 GÖTTINGEN

Universität Hamburg
Finnisch-ugrisches Seminar
Zentrum für Hungarologie
Bogenallee 11.
D-2000 HAMBURG 13.

Universität Kiel
Seminar für Allgemeine und Indogermanische Sprachwissenschaft
Olshausenstr. 40-50 N 50d
D-2300 KIEL

hungarológiai hírlevél —————

Universität zu Köln
Seminar für Osteuropäische Geschichte
Ungarisches Lektorat
Krinsweg 6.
D-5000 KÖLN 30.

Johannes Gutenberg Universität
Fachbereich Philologie III
Institut für Osteuropäische Geschichte
Walderweg 18 (Philosophicum)
D-6500 MAINZ 1.

Philipps-Universität
Sprachwissenschaftliches Seminar
Wilhelm-Röpke-Strasse 28/E
D-3550 MARBURG

Institut für Finnougristik der
Ludwig-Maximilians-Universität
Ludwigstr.31.
D-8000 MÜNCHEN 40.

NORVÉGIA

Universitet i Oslo
Ural-altaisk institutt
P.b. 1030 Blindern
N-OSLO 3.

OLASZORSZÁG

Università degli Studi di Bologna
Facoltà di Lettere e Filosofia
Seminario di Ungherese
via Zamboni
I-BOLOGNA

Università degli Studi di Firenze
Facoltà di Lettere e Filosofia
Istituto di Lingue e Letterature
Germaniche Slave e Ugro-finniche
Piazza Brunelleschi 3.
I-50121 FIRENZE

Universitá Statale di Milano
Facoltá di Lettere e Filosofia
Istituto di Glottologia
via Festa del Perdono 7.
I-MILANO

Universitá Cattolica del Sacro Cuore
Cattedra di Lingua e Letteratura Ungherese
Largo A.Gemelli 1.
I-20123 MILANO

Instituto Universitario Orientale
Facoltá di Lettere e Filosofia
Dipartimento di Studi dell'Europa Orientale
Cattedra di Lingua e Letteratura Ungherese
Piazza San Giovanni Maggiore 30.
I-80134 NAPOLI

Universitá degli Studi di Padova
Istituto di Glottologia, Seminario di Ungherese
via Beato Pellegrino 1
I - 35100 PADOVA

Universitá degli Studi di Pavia
Cattedra di Lingua e Letteratura Ungherese
Strada Nuova
I-PAVIA

Universitá degli Studi "La Sapienza", Roma
Facoltá di Lettere e Filosofia,
Istituto di Glottologia,
Cattedra Ungherese
Cittá Universitaria
via Nomentana 118
I-ROMA

Universitá degli Studi di Torino
Facoltá di Lettere e Filosofia
Istituto di Lingua e Letteratura Straniere Moderne
Cattedra di Lingua e Letteratura Ungherese
Via S.Ottavio 20
I-10124 TORINO

Universitá degli Studi di Udine
Facoltá di Lingue
Istituto di Lingue e Letterature dell'Europa Orientale
via Antonini 8.
I.33100 UDINE

Universitá degli Studi di Venezia
Cá Capello, San Polo 2035
I-30126 VENEZIA

PORTUGÁLIA

Curso livre de Húngaro
Universidade Clássica de Lisboa
Cidade Universitária, LISBOA

ROMÁNIA

Universitatea din București
Facultatea de limbi străine,
Catedra de limbi clasice și orientale
Str.Edgar Quinet nr.7.
R-BUCUREȘTI

Universitatea "Babeș-Bolyai"
Facultatea de filologie
Catedra de limbi și literatura maghiara
Str.Horea 31.
R-3400 CLUJ

SPANYOLORSZÁG

Facultad de Lenguas Modernas
E-28801 ALCALÁ DE HENARES

SVÉDORSZÁG

Institutionen för finsk-ugriska språk
Lunds universitet
Sparta, Tunavägen 39 C
Box 7018
S-220 07 LUND

Humanistcentrum
Institutionen för finsk-ugriska språk
Box 513
S-75105 UPPSALA

SZOVJETUNIÓ

Leningradskij Gosudarstvennyj Universitet
Filologičeskij Fakultet,
Kafedra finno-ugorskoj filologii
Universitetskaja naberežnaja 11.
SU - 194164 LENINGRAD

Gosudarstvennyj Universitet im.Lomonosova
Filologičeskij Fakultet
Katedra obšhego i sravnitelno - istoričeskogo jazykoznanija
SSSR - MOSKVA

Tartu Riiklik Ülikool
Soome.ugri keelte kateeder
Ülikooli 18
SU-202400 TARTU

Užgorodskij Gosudarstvennyj
Universitet
Filologiceskij fakultet
Kafedra vengerskoj filologii
Universitetskaja 14.
SU-294000 UZGOROD

TÜRÖKORSZÁG

Ankara Universitesi
Dil ve Tarih - Coğrafya
Fakültesi - Hungaroloji Enstitüsü
Anabilim Dalı
TURKEY - ANKARA

VIETNAM

Truong Cao Đẳng Ngoại Ngữ
(École Supérieure des Langues Étrangères)
Me Tri
VIETNAM - HÀ NỘI

NEMZETKÖZI HUNGAROLÓGIAI KÖZPONT
FOLYÓIRAT- ÉS HÍRLAPELŐFIZETÉS AZ 1989/90-es tanévre

1. ANGLIA - London

Kortárs
Nagyvilág
New Hungarian Quarterly
Új Írás
Valóság
Nyelvtudományi Közlemények
Magyar Nemzet

2. AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK - Bloomington

Élet és Irodalom
Kortárs
Látóhatár
New Hungarian Quarterly

Santa Barbara

Magyar Nemzet
Élet és Irodalom
Magyarország
New Hungarian Quarterly

Duluth (Professor Albert Tezla)

Alföld
Élet és Irodalom
Irodalomtörténet
Irodalomtörténeti Közlemények
Jelenkor
Kortárs
Könyvvilág
Új Írás
Tiszatáj
New Hungarian Quarterly

3. AUSZTRIA - Wien

Népszabadság
Magyar Nemzet
Élet és Irodalom
Látóhatár

Graz

Magyar Nemzet
Heti Világgazdaság

4. BELGIUM - Leuven

Magyar Nemzet
Élet és Irodalom
Magyarország
New Hungarian Quarterly

5. BULGÁRIA - Sofia

Népszabadság
Élet és Irodalom
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Magyarország
Új Írás
Nyelvtudományi Közlemények
Irodalomtörténeti Közlemények
Irodalomtörténet

Sumen

Magyar Nemzet
Ludas Matyi
Élet és Irodalom

6. CSEHSZLOVÁKIA - Bratislava

Népszabadság
Magyar Nemzet
Hitel
Magyar Sajtó
Kortárs
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Nyelvtudományi Közlemények
Új Írás

Praha

Népszabadság
Felsőoktatási Szemle
Kortárs
Új Írás

Nitra

Népszabadság
Magyar Nemzet
Magyar Nyelvőr
Köznevelés

7. DÁNIA - Aarhus C

Népszabadság
Magyar Nemzet
Ludas Matyi
Kortárs
Új Írás
New Hungarian Quarterly

København S. (Zsuzsanna Bjørn Andersen)

New Hungarian Quarterly
Magyar Nemzet
Könyvvilág
Élet és Irodalom

8. FINNORSZÁG - Helsinki

Magyar Nemzet
Ludas Matyi
Film, Színház, Muzsika
Élet és Irodalom
Művészet
Nagyvilág
Valóság
Könyvvilág
New Hungarian Quarterly
Látóhatár
História
Kortárs
Új Írás
Hitel

Turku

Népszabadság
Magyar Nemzet
Élet és Irodalom
Film, Színház, Muzsika
Ludas Matyi
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Magyarország
Nagyvilág
Kortárs
Kritika
Könyvvilág
Új Írás
Hitel
Kapu
História
Látóhatár
Új Tükör

Jyväskylä

Népszabadság
Magyar Nemzet
Élet és Irodalom
Kortárs
Látóhatár
Ludas Matyi
Új Írás
Valóság
Könyvvilág
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Kritika
Film, Színház, Muzsika

9. FRANCIAORSZÁG - Paris

Népszabadság
Magyar Nemzet
Magyar Nyelv
Magyarország
Mozgó Világ
Nagyvilág
Kortárs
Kritika
HVG
Jelenkor
Új Írás
Új Tükör
Valóság
Revue de Hongrie

Strasbourg

Alföld
Magyar Nemzet
Heti Világgazdaság
Édes Anyanyelvünk
Élet és Irodalom
Kortárs
Könyvvilág
Magyar Hírek
Magyar Nyelvőr
Látóhatár
Tallózó
168 óra
2000

Bordeaux

Magyar Nemzet
Élet és Irodalom
Könyvvilág
Valóság
Revue de Hongrie
Magyar Nyelv

Paris (Jean-Luc Moreau)

Édes Anyanyelvünk
Élet és Irodalom
Magyartanítás
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Muzsika
Nyelvtudományi Közlemények
Új Írás
Új Tükör

Lyon III.

Édes Anyanyelvünk
Élet és Irodalom
História
Irodalomtörténeti Közlemények
Kortárs
Kritika
Magyar Nemzet
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Népszabadság
Revue de Hongrie
Századok
Új Írás
Új Tükör
Valóság

Lille III.

Heti Világgazdaság
Magyar Hírek
Revue de Hongrie

10. HOLLANDIA - Groningen

Alföld
Élet és Irodalom
Élet és Tudomány
Jelenkor
Kortárs
Kritika
Magyarország
Nagyvilág
Tiszatáj
Új Írás

11. JUGOSZLÁVIA - Ljubljana

Élet és Irodalom
Hitel
Irodalomtörténeti Közlemények
Kortárs
Magyar Nemzet
Magyar Nyelv
Mozgó Világ

Maribor

Élet és Irodalom
Irodalomtörténet
Kortárs
Kritika
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Magyarország
Nagyvilág
Népszabadság
Új Írás

Zagreb

Élet és Irodalom
Heti Világgazdaság
Kortárs
Kritika
Ludas Matyi
Magyar Nemzet
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Magyarország
New Hungarian Quarterly
Nyelvtudományi Közlemények

Beograd

Élet és Irodalom
Heti Világgazdaság
História
Jelenkor
Kritika
Kapu
Magyar Nemzet
Magyar Nyelv
Mozgó Világ
Népszabadság
Társadalomkutatás
Valóság

12. KANADA - Toronto

Élet és Irodalom
New Hungarian Quarterly
Magyar Nemzet

13. KÍNA - Beijing

Élet és Irodalom
História
Magyarország
Népszabadság
New Hungarian Quarterly

14. LENGYELORSZÁG - Kraków

Élet és Tudomány
Film, Színház, Muzsika
Heti Világgazdaság
História
Jelenkor
ITK
Kortárs
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Valóság

Warszawa

Élet és Irodalom
Irodalomtörténet
Irodalomtörténeti Közlemények
Kortárs
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Magyarország
Népszabadság
Új Írás

15. NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG - Berlin

Élet és Irodalom
Hitel
Irodalomtörténet
Kortárs
Köznevelés
Kritika
Literatura
Magyar Nemzet
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Valóság
2000

Halle

Élet és Irodalom
Heti Világgazdaság
Magyarország
Magyar Nemzet
Magyar Nyelv

16. NÉMET SZÜVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG - Göttingen

Kortárs
Látóhatár
Tallózó
Valóság

München

Kortárs
Látóhatár

München (Ludwig Maximilianus Universitát)

Budapester Rundschau
Kortárs
Magyar Nemzet
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Tallózó
Valóság

Hamburg (Holger Fischer)

Budapester Rundschau
Élet és Irodalom
Heti Világgazdaság
Magyar Nemzet
Magyarország
Népszabadság
Neue Zeitung
Alföld
Dunatáj
Helikon
História
Jelenkor
Látóhatár
Mozgó Világ
Tiszatáj
Világosság
Tallózó
2000
Figyelő
Új Tükör
Felsőoktatási Szemle
Magyar Pedagógia
Medvetánc
Társadalmi Szemle
Levéltári Közlemények
Neohelicon

17. OLASZORSZÁG - Roma

Ethnographia
Filológiai Közlöny
Magyar Filozófiai Szemle
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Nyelvtudományi Közlemények
Századok

Padova

Élet és Irodalom
Filológiai Közlöny
Irodalomtörténeti Közlemények
Kortárs
Könyvvilág
Kritika
Látóhatár
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Nyelvtudományi Közlemények
Új Írás
Valóság

Torino (Prof.Paolo Santarcangeli)

Élet és Irodalom

Genova (Prof.Umberto Albini)

Kortárs
Új Írás

18. SVÉDORSZÁG - Uppsala

Kortárs
Magyar Nemzet
Magyarország
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Nyelvtudományi Közlemények
Édes Anyanyelvünk
Hitel
Élet és Irodalom
Ludas Matyi
Tallózó
Kapu
Kritika
Magyar Hírek
New Hungarian Quarterly
Valóság

19. SZOVJETUNIÓ - Moskva

Filmvilág
Kritika
Magyar Nemzet
Magyar Nyelv
Valóság

Leningrad

Élet és Irodalom
Irodalomtörténeti Közlemények
Kortárs
Látóhatár
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Magyarország
Népszabadság
Képes Újság
Literatura
Új Írás
Valóság

Tartu

Élet és Irodalom
Hitel
Irodalomtörténeti Közlemények
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Nyelvtudományi Közlemények
Valóság

20. KOREA - Soeul

Acta Linguistica
Általános Nyelvészet
Holmi
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr

21. ROMÁNIA - București

Élet és Irodalom
Hitel
Acta Linguistica
Magyar Nemzet
Magyar Nyelv
Magyar Nyelvőr
Népszabadság
Nyelvtudományi Közlemények

22. SPANYOLORSZÁG - Madrid

Élet és Irodalom
Film, Színház, Muzsika
Heti Világgazdaság
Könyvvilág
Magyar Hírlap
Magyar Nyelvőr
Népszabadság
168 óra

Dokumentumok Magyarország nemzetközi kulturális kapcsolatainak
történetéből (1945-1948)

Összeállította és a bevezetőt írta: Gönyei Antal

Kiadta az Új Magyar Központi Levéltár
az MTA-Soros Alapítvány támogatásával
és a TÉKA Könyvkiadó Közreműködésével

A háborút követő időben - főként a békekötés idejéig - a nemzetközi kulturális kapcsolatok fejlődését fékezte az általános államközi kapcsolatok rendezetlensége, az adminisztratív és anyagi jellegű korlátozások széles köre.

A korábban megkötött kulturális megállapodások, egyezmények formálissá váltak. Számos esetben a hivatalos kapcsolatok mellett, részben helyette is a félhivatalos kapcsolatok kerültek előtérbe. Ennek egyik jellemzője, hogy a demokratikus kulturális közélet kiemelkedő személyiségei az új demokratikus magyar kultúra elismertetése érdekében nemzetközi személyi hitelüket, kapcsolataikat is latbavetették. Az 1945-47 közötti erőfeszítések teszik érthetővé, hogy 1947 végétől fokozatosan megkezdődött azoknak a kulturális megállapodásoknak a kölcsönös előkészítése, amelyek a későbbiekben a rendszeres kapcsolatok előfeltételeit teremtették meg.

A forrásgyűjteményben, amely túlnyomórészt a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumnak, valamint a Külügyminisztériumnak az Új Magyar Központi Levéltárban őrzött iratanyagára épül a felszabadulás utáni demokratikus kulturális közélet számos vezető személyiségének több tucat jelentése, javaslata, levele olvasható. A tudósok közül például Szent-Györgyi Albert, Lóczi Lajos, Szekfű Gyula, Kerpél-Frónius Ödön, Lotz János, Kosáry Domokos, Elekes Lajos, Rényi Alfréd stb., az írók-művészek közül: Illyés Gyula, Kodály Zoltán, Heltai Jenő, Zilahy Lajos, Buday György, Cs. Szabó László, Passuth László, Reményik Zsigmond, Márfy Ödön, Beck András, Kadosa Pál stb., a közéleti kulturális személyiségek közül: Károlyi Mihály, Keresztury Dezső, Ortutay Gyula, Sőtér István, Boldizsár Iván, Böhm Vilmos és mások munkálkodtak hazánk nemzetközi elszigeteltségének feloldásán.

Beszerezhető: Illyés Gyula Könyvesbolt
Könyvtárosok Boltja
Könyvesház stb.

